

RUSAI SUMUŠTI GALICIJOS

Rusai netekę 70,000 kareivių 24 dienų mušyje

Talkininkų ultimatumas Graikijai

Gali greitai kilti Graikijoje revoliucija. Rusų ofensivas Galicijoje visai austrų atmuštas

RUSAI ESĄ VISAI SUMUŠTI GALICIJOS

Viena skelbia apie visišką atmušimą rusų ofensivo 80 mylių fronte. Suimta 6,000 belaisvių. Kareiviai be pertraukos kariavo po 17 dienų.

LONDONAS, sausio 18. — 24 dienų "tautų mušis" 80 mylių fronte Galicijoje ir Besarabijoje užsibaigė pilnu austrų laimėjimu. Rusai netekę 70,000 kareivių, jų ofensivas visiškai atmuštas ir jie patįs nustumti atgal. Taip praneša oficialis austrų pranešimas.

Sulyg to pranešimo šis mušis, kuris prasidėjo 24 d. gruodžio ir užsibaigė 16 d. sausio, su maža pertrauka prieš Naujus Metus) buvo vienu kruviniusių mušių šioje karėje. Čaras bandė persilaužti per austrų liniją, bet jam tas visai nepasisekė ir jis liko sumuštas. Niekurie pulkai tame mušyje nusiėmė be jokio pailsio 17 d. Niekuriuos vietos rusai buvę kelis sykius skaitlingesni, bet austrai vistiek išlaikę pozicijas.

Oficialis pranešimas tarp kitko sako:

"Austrų-vengrų armijos apšaukė pilniausią pergalę 130 kilometrų (apie 81 mylios) fronte.

"Rusų nuostoliai siekia mažiausia 70,000 kareivių užmuštų ir sužeistų, neskaitant arti 6,000 suimtų belaisvių. Visos Austrijos ir Vengrijos tautos dalyvavo mušyje.

"Priešas dabar veža sustiprinimus."

Jeigu ši žinia pilnai teisinga, tad Černovicams daugiau nebe gresia pavojus, laipgi ir Pinski geležinkelis pasilieka vokiečių kontrolėje.

RUSAI LAIMĖJO SIAURĖJE.

BERLINAS, sausio 19. — Oficialis pranešimas prisipažįsta, kad rusai aplaikė menkus laimėjimus siaurėje.

Vokiečių pranešimas sako: "Po priedanga tamsos ir sniego vokiečių padėję netikėtai išsiviečiavę mąjus vokiečių

postus arti Duendorf pietryčiuose nuo Rygos ir į pietus nuo Vidzių.

LAUKIAMA GRAIKIJOS SUMISIMŲ.

AMSTERDAM, sausio 19. — Iš Sofijos pranešama, kad bile valandą Athenose galima laukti revoliucijos, kuri glabūt reikš puolimą karaliaus Konstantino, kad jo valdžią pakeitų respublika. Jam pritaria tik augštesnieji karės viršininkai, bet apie armijos pažūras abejojama.

Kita žinia praneša, kad antiroyalistai visur sukruto veikti.

PASIUNTE ULTIMATUMĄ GRAIKIJAI.

LONDONAS, sausio 19. — Iš Sofijos pranešama, kad talkininkai rupinasi nuversti nuo sosto Graikijos karalių Konstantiną, kad jo vieton pastačius Venizelos. Delei to Bulgarijos sostinė labai susirūpinusi.

Greitai po to atėjo žinia iš Berlio, kad talkininkai ineikė Graikijai praktiškai iš valandų ultimatumą, kad ji prašalintų visus austrų vadybių ambasadorus ir konsulus ir tuo pertrauktų su tomis šalimis visas diplomatiskus ryšius.

Jeigu Graikija neįspildys reikalavimo, bus griežti prieš ją austrų prierašai.

Issodino kariuomenę

Iš Amsterdamo pranešama, kad talkininkai išsodino kariuomenę Cornith, 48 mylios į vakarus nuo Athenų.

Iš Sofijos pranešama, kad talkininkų išsodintoji Pholeron'e kariuomenė po apžiūrinėjimui miesto vėl susėjo į laivus. Sakoma, kad talkininkai nori eiti ant Athenų jei Konstantinas ir toliaus stengsis palaikyti ginkluotą neutralitetą.

Mėtė bombas ant bulgarų.

Iš Athenų pranešama, kad šimtai bulgarų kareivių liko užmušta prancūzų aeroplanams bombarduojant bulgarų stovyklą Petritsį (Petrik?) arti Graikijos rubežiaus.

CERNOGORIJA TIKRAI VEDA TAIKOS TARYBAS SU AUSTRĖJA. BERLINAS, sausio 18. — Overseas žinių agentūra praneša, kad Černogorai prašę taikos. Taip pranešė parlamentui austrų premieras Tisza.

Jis pertraukė parlamento posėdį ir pranešė atstovams apie tai. Parlamente tas sukėlė didelį džiaugsmą.

Austrai pirmiausia pareikalavo, kad černogorai be sąlygų sudėtų ginklus. Černogorai reikalavimą sutiko išpildyti ir dabar vedamos taikos tarybos.

RYMAS, sausio 18. — Iš Athenų pranešama, kad Austrija pasiūlęs černogorijai taiką sekančiomis sąlygomis: Austrija užtikrina visas teritorijines teises Scutarijoj, bet turi atiduoti Lovcen kalną Austrijai.

BERLINAS, sausio 18. — Gauta žinios, kad Graikijos valdžia dalį savo archivo perkėlė į Londoną, šiaurvakarinę Graikijoje ir ten galbut ir Graikijos valdžia persikels.

Anglai uždėjo aštrią blokadą Graikijos krantų ir daro kitus nemalonumus tai šaliai. Tą laikraščiai aiškina noru padaryti Graikijoj sukilimą, nuversti nuo sosto karalių, o jo vieton pastatyti respublikos prezidentu.

AMSTERDAM, sausio 19. — Besvarstant Prusijos seime biudžetą ir reformas rinkimų įstatymuose kilo smarkūs ginčai, kuriuose dalyvavo Dr. Karl Liebknecht ir kiti socialistai. Socialistas Hirsch pareikalavo sugrąžinimo pilnos nepriugulmybės Belgijai, balsavimo teisių moterims ir "virš visko — slapto balsavimo."

RYMAS, sausio 19. — Su tikslu paraginti sušaukti tarptautinį socialistų kongresą Berne, Italijos socialistai atstovai parlamente laiko konferenciją mieste Bologna. Konferencijoj buvo smarkiai kritikuojama spekuliacija grūdais, taipgi valdžios netinkamumas karėje ir kituose dalykuose.

RYMAS, sausio 19. — Keturi austrų aeroplanai mėtė bombas ant miesto Ancona. 1 žmogus užmuštas.

RYMAS, sausio 19. — Kietieji anglis parsiduoda po \$40 tonas ir tik turėtai gali pirkti anglis, nors šalčiai gana dideli. Beturčiai kurenimą skaito perteklium ir tik retkarčiai pakuria medžiais.

BERGEN, Norvegija, sausio 19. — Gaisras siautęs keletą dienų jau beveik užgesintas. Nuostoliai siekia -30,000,000.

Prasidėjo angliakasių konvencija

Potvyniai Californijoje

Nenusisekė suokalbis nuversti Braz valdžią Brazilijoje

ANGLIAKASIŲ SUVAŽIAVIMAS PRASIDĖJO.

INDIANAPOLIS, Ind., sausio 19. — Vakar čia prasidėjo 25-ta konvencija United Mine Workers of America — angliakasių unijos. Konvencijoj dalyvauja apie 1,300 atstovų. Tai viena iš svarbiausių tos unijos konvencijų, nes joje bus nutarta ko angliakasiai reikalauts šiais metais.

Kontraktai su kasyklų savininkais šiemet išsibaigia minkštųjų ir kietųjų anglių kasyklose Pennsylvania, Ohio, Indiana, Illinois, West Virginia, Michigan, Iowa, Kansas, Oklahoma, Arkansas, Missouri, Kentucky, Texas, Montana, Wyoming ir Washington valstijose. Kontraktas baigiasi 31 d. kovo.

Šiose valstijose bus išstatyti nauji reikalavimai ir jeigu konvencijoj laimės unijos viršininkai, tuosyk streiko gal ir nebus, nes unijos prezidentas John P. White nepritaria streikui ir kad jo išvengus nori statyti kuomažiausius reikalavimus.

Kietųjų anglių kasėjai jau turi išdirbę savo reikalavimus ir delei jų konvencijoj kils smarkūs ginčai. Čia galbut kils klausimas sulyginimo mokescių skalės visose kasyklose. Ohio valstijos angliakasiai nutarė reikalauti pakelimo mokiesties 10 nuoš. Tikimasi, kad ir kiti distriktai pritarstam reikalavimui.

Jeigu reikalavimus, kokius konvencija išdirbs kasyklų savininkai atmestų, tuosyk nuo 1 d. balandžio kils didelis angliakasių streikas, kokio dar pirmiau nebuvo, nes apimtų visas kasyklas, kur tik dirba organizuoti darbininkai.

POTVYNAI CALIFORNIJOS.

LOS ANGELES, Cal., sausio 19. — Tris žmonės užmušti, nuostoliai siekia \$1,000,000 ir miestas yra beveik atkirstas nuo kitų miestų didelio potvynio, kilusio delei labai smarkaus lietaus. Laikė lietaus, kuris tarpais išrodė kaip debesio praturkimas siutė ir didelė vėtra Daugelį šeimynų reikėjo išvežti valteliu iš apsemtų namų.

Geležinkelių judėjimas pietų Californijoj sutrukdytas daugelį vietų bėgiai nuplauti.

Sausi upeliai pavirto į didelius upelius, o upelės virto upėmis ir ežerais kartais po dvi, tris mylias pločio, nuplaudamos namus ir nunešamos galvijus. Komunikacija telegrafu ir telefonu vietomis pertraukta.

Traukiniai su turistais liko sulaikyti. 25 turistai liko sulaikyti Camp Baldy, kur kasmet būna tik 1 colis lietaus. 250 pasażierių sustabdyta Pomona, nežinomi kada pasieks savo kelionės galą.

SUSEKTAS SUOKALBIS.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, sausio 19. — Susektas gerai sugalvotas suokalbis nuverstis dabartinio Brazilijos prezidento Braz valdžią. Daugiau kaip 100 oficerių areštuota. Niekurie jų jau prisipžaino prie suokalbio.

Manyta buvo užgriebti armijos ir laivyno arsenalus, fortus ir svarbiausias strategiskas vietas ir priversti Braz rezignuoti, kadangi senatas nesutiko pakelti algų oficeriams ir kareiviams.

MOKINIAI STREIKUOJA.

HEGEWISCH, Ill., sausio 19. — Panedėlyj sustreikavo 333 mokiniai Henry Clay mokyklos. Manyta buvo, kad tai tik juokai, bet vakar prie jų prisidėjo dar daugiau mokinių ir dabar streikuoja jau 400 vaikų; manoma, kad šiandien sustreikuos ir likusieji 50 vaikų.

Jie reikalauja, kad būtų pastatytas mokyklai naujas namas, nes dabartinis yra pabudavotas 1887 m. ir jau visai nebetinka mokyklai. Chicagos apšvietos taryba prižadėjo pabudavoti mokyklą dešimt metų atgal, bet dar ir dabar nemanoma pradėti apie budavojimą naujos mokyklos. Gal but tik mokinių streikas privers tarybą išpildyti savo prizadėjimus.

Vienas apšvietos tarybos narys sako, kad taryba rupinasi tik apie tuos distriktus, kur gyvena turtingesnieji, bet kur gyvena darbininkai ten visur mokyklos yra apleistos ir apie jas nesirūpinama.

NEW YORK, sausio 19. — Margaret H. Sanger, kaltinamos platinime literatūros apie gimdymų kontrolę, byla vakar liko atidėta neaprubėvotam laikui.

Konstantin I., König der Serben.

Graikijos karalius Konstantinas, kurį talkininkai visokiais būdais verčia stoti karėn jų pusėje ir už jo atsiskakymą, dabar stengiasi net nuverstį jį nuo sosto.

Korespondencijos

WESTVILLE, ILL.

"Naujienu" nr. 9 tulas Senio Brolis, rašydamas apie savo atsilankymą Romos trasto bažnyčioje, apsilenkė su tiesa. Jis ją dargi pavadino keiksmo namais (netiesa! Red). (Patarčiau tamstai nelankyti tokių namų. Kamgi eiti ten, kur man nepatinka ir dargi — keikia (korespondentai dažnai atsilanko ir į labai nemalonus vietas, kad galėtų jas aprašyti. Red.)?

Tiesa, kunigas laike pamokslu truputį papasakojo apie nekatalikišką nesena susitvėrusią moterų draugiją. Kaip kunigas, jis mažuma nupeikė tą nekatalikišką draugiją. Draudė moterims rašyti joni ir ragino jas dėtis prie katalikiškų draugijų, nes katalikams reikia priklausyti prie katalikiškų draugijų, o ne prie bedieviškų (ar tai kiekviena draugija yra bedieviška, kuri nesoka pagal kunigo muziką? Red.) Nors ta draugija, tiesa, iki šiol neka kenkia tikėjimui (na, mat! Red.), bet laikui bėgant gali pasidaryti visai. Todel kunigas privalo drausti savo parapijoms rašyti prieš tokių draugijų (bet kam jis ta daro bažnyčioje? Bažnyčia turėtų būti maldos, o ne klerikališkos agitacijos vieta. Red.).

Toliau Senio Brolis rašo, kad kunigas tą pačią dieną sušaukęs susirinkimą tikslu sutverti kokią ten klerikalų draugiją, kad užtenktų nekatalikiškai moterų draugijai. Tai yra melas. Nė paprastas parapijonių susirinkimas buvo suaukta ne tikslu tvirti kokią ten klerikalų draugiją, bet apsarstyti mui kurių-tekurių parapijos reikalų. Apie tvėrimą draugijos nebuvo jokios kalbos.

Kas del suvažinėjimo žmogaus ant New York Central geležinkelio irgi netaip buta. Tiesa, liko suvažinėta, žmogus, bet ne lenkas, o tik slavokas Louis Kupcik. Velionis paliko moterį ne su 9 bet 7 kudikiiais (bet katro dabar judvieju tiesa? Red.). Taigi, visa tai parodo, kad tamsta rašai mažai ką žinodamas. Parapijonas.

FITCHBURG, MASS.

9 d. sausio buvo surengtas tarptautiškas susirinkimas. Tame susirinkime dalyvavo įvairių tautų žmonės. P. Nuortė va kalbėjo angliškai, finiškai, rusiškai, vokiška. Lietuviškai kalbėjo drg. B. Smelstorius, o po jo p-lė M. Cohne. Ji aiškino, ką reiškia Young Peoule Socialist League. Ji nors yra da jauna mergaitė, bet gabi kalbėtoja. Uždarant susirinkimą sudainuota internacionalas.

15 d. sausio atsidarė L. S. S. 134 kuopos klubas ant Main gatvės. Tą vakarą surengta trumpas programmas. Buvo deklamacijų, eilių, monologų. Kalbėjo taipgi drg. D. Klinga. Gaila tik, kad žmonių mažai atsilankė. Gal tam priežastis šaltas oras.

16 d. sausio įvyko privatiškos prakalbos. Kalbėjo K. Sešto kas iš Worcester, Mass. Labai gražiai papasakojo. Žmonių atsilankė apie 100. Petraukoje surinkta \$2.65 padengimui lėšų.

8 d. sausio įvyko L. S. S. 134 kuopos valius. Žmonių prisirinko nemažai. Liks kelėtas Rožijė.

SO. OMAHA, NEBR.

Maliausko prakalbos.

13 d. sausio pobažnytinėje salėje kun. Maliauskas laikė prakalbas. Pasakojo jis apie Lietu vos vargus, kaip dabar Lietuva išrodo ir t.t. Ne vieną kalbėtojas sugraudino.

Bepasakojant ant nelaimės kipšas įnešė vidun vieną moterį, karštą katalikę, matomai, gerai įsikaušusią. Ji grudosi nepaprastai smarkiai per vyrų minią. Kalbėtojas sustojo pasakojęs ir liepė praleisti moteriskę. Pastaroji gi, prasiskverbė per minią tuojais puolė prie savo vyro ir ėmė koliauties. Žmonės pradėjo juokties. Kunigas Maliauskas stvėrėsi juos barti, sakydamas, kad jeigu jis būtų žinojęs, jog jo prakalba taip bus sutikta, tai siekuomet nebūtų važiuavęs.

Publikai nurimus Maliauskas tęsė savo kalbą toliau. Kuomet jau žmonės tapo gerai inka imti, jis pradėjo aiškinti, kad "Viltis" (klerikalų laikraštis) reikalaujanti paramos. O pati "Viltis" reikalinga esanti kovai prieš bedievius ir lenkus endekus.

Tai dabar matyti, kad kunigams šiuo momentu ne šelpimas lietuvių rupi, o šelpimas jų laikraščių kovai prieš netinkamus jiems žmones.

Prakalbai pasibaigus prasidėjo rinkimas aukų. Surinkta jų apie 32 doleriai.

Ona Balčūnienė.

SPRINGFIELD, ILL.

Čia atsitiko nelaimė su Boleslovy Gailavičiu. 10 d. sausio jis apsidėgino veidą karbolio. Dabar negali nukentėjęs nė valgyti, nė dirbti.

Kaz. Skatstis.

SPRINGFIELD, ILL.

Sausio 16 d. Springfieldiečiai apvaikščiojo 10 metų sukaktuves nuo susitvėrimo Lietuvos Socialistų Sąjungos 29 kp. Springfielde, Ill. Vakaras buvo labai gražiai surengtas. Publikos atsilankė gana skaitlingai. Vakaro vedėju buvo drg. K. Airišiunas, kurs savo užduotį atskančiam atliko. Pirmiausia tapo vaidinta drama 2 juose aktuose "Išgama." Lošėjai. Puscėtinai gerai lošė Burduliėnės rolė drg. M. Jagūnienė; Vinco rolė lošė Vincas Kevėža. — perlėtai kalbėjo; Marytės Burduliėnės rolė lošė Mariutė Kaspariūtė; jinaį savo rolė atliko labai gerai: ši panelė visuomet geriausia lošė. Tai žvaigždė Springfieldo aktoriu. Jono Jonieškos rolė lošė Ignas Latonis, kurs bene prasčiau atliko už visus kitus. Jo užsilakymas ant scenos atrodė gremėzdisku, be jokio gyvumo. Taipgi labai jam kenkė jo nemokėjimas lietuviškai kalbėti. Apsirėdęs irgi buvo keistai. Žipanaitis mažytis, kelnaitės trumpas ir da paraitytos ligi kelių. Todel jis visai atrodė vaikėzu — "schoolboy," o juk Jonas Jonieška buvo kaimietis lankęs augštesnę mkslainę, taigi buvo vaikas rimtas — inteligentiškas. Praloto rolė lošė drg. Vincas Micėžaitis; jisai savo rolė atliko labai gerai. Jo visas užsilakymas ant scenos ir atsinešimas link savo motinos ir sutęsęs taip ir primena sulenkėjusius Lietuvos prabaščius, jų šurkštumą, idijotišką išdidumą ir t.t. Dudulio rolė lošė Tadas Samovaitis, atliko vidutiniškai; truputį stokavo gyvumo kaipo tarnui. Naktibaldinskio rolė lošė Juozas Burdžius, — silpnai, ir pirmose sėdynėse

nebuvo galima suprasti ką kalba. Vien tik taip sau toks šauksmas buvo girdėties, išduodantis balsą "Ui-ui-ii!" Rozelkos rolė lošė p-lė Sungailutė, pasirodžiusi tik pirmą sykį ant scenos. Jos pirmas pasirodymas lemia jai buti gera aktore. Šį sykį lošė ji vidutiniškai. Stagaro rolė lošė p. Gvazdinskas. Jis pertykiai kalbėjo. Kaip nebutų, visgi ačiū gerbiams aktoriams už jų energišką pasišventimą dailės besilavinime. Reikia tikėties, kad musų gerbiamų aktoriai, ateityje vengs klaidų ir nesims tokių rolių, kuriose nesijaus save gabiais jas atlikti. Kritikos tuli draugai melde, todel ir pakritikuota Eiles deklamavo "Ant jurės" Aldona Klembauskiūtė — labai gerai. Tai yra gabiausia deklamatorė iš musų lietuviškų matorų.

Drg Černauskas skaitė raportą iš 10 metų gyvavimo 29 kp. L. S. S. kį jinaį per 10 metų naudingo nuveikė. P-as J. Simlauta, užganėdino publika savo dainomis. Dainavo lietuviškai, angliškai ir italijsioniškai. Pelno kuopai irgi puscėtinai atliks. Springfieldietis.

EAST CHICAGO, IND.

16 d. sausio atsibuvo pirmos repeticijos Br. Vargšo "Penktas Prisakymas" dramos. Loš L. S. S. 201 kp. 27 d. vasario. Reikia priminti, jog kalbama kuopa per išitus metus mažai ką veikė. Priežastimi to buvo stoka narių. Bet dabar, nors narių nepadaugėjo, gavome tokių draugų, kurie kad ir nepirguli, bet atvirai patarnauja tam prakilimam darbu. Tokiu būdu neužligo vėl eastchicagiečiai gaus pamatytį gražų veiklą ir išgirsti įvairių monologų, kuriais publika labai buna užganėdinta. Gerų pasekmių! M. T.

HARTFORD, CONN.

Aukos.

9 dieną sausio buvo sukviesta burelis lietuvių pas p. J. Bagdoną ir V. E. Keleniūtę. Bagdonienė, del paminėjimo 5 metų sukaktuvių po jų apsiavedimo. Reikia pažymėti, kad vis as vakaras praėjo draugiškais pasitarimais ir linksmomis pasikalbėjimais. Svečiams besilinksminant L. S. F. kolektoriui drg. A. J. K. paaiškinus reikalingumą sušelpť Lietuvoje nuo karės nukentėjusius, padaryta kolekta. Aukavo šios ypatos: J. Bagdonas, F. F. Nauncikas, M. Kelenienė, J. Norkevičius, J. Veiveris, M. Nikžentaitienė, J. Nikžentaitis, J. Geraitis po \$1.00; M. Naumargiūtė, S. Norkevičius, E. Morkunienė, A. Morkunas po — 50c; V. E. Bagdonienė, K. Nakrišius, A. Popikiūtė, V. Lesauskas, K. Lesauskienė, M. Naumavičius — po 25c. Viso \$11.50. A. J. Kasputis.

Draugijos ir organizacijos

Pasiskyrusios "Naujiėnas" Organu

SOCIALISTU PARTIJSOS LIETUVIU SKYRIU. Centro komitetas: Organizatorius—A. Siderevičius, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill. Protokolu Sekretorius—M. Burba, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill. Iždininkas—W. Butvil, 1508 — 49th Ave., Cicero, Ill. SAVITARPINES PASALPOS. Veikiamasis Komitetas: M. Butvil, 1304 — 50th Ct., Cicero, Ill. A. Vasilauskas, 2860 W. 22 St., Chicago, Ill. V. Mizer, 1621 — 17th Ave., Rockford, Ill. Bizio Agentas—A. Vasiliauskas, 2860 W. 22nd St., Chicago, Ill. CHICAGOS LIETUVIU DRAUGIAU. Zvaigzdek Polek svetainė, 1315 N. Ashland Ave., Chicago, Ill. Galskis, pirmininkas, 2019 Le Moyne St. A. Petruilis, iždininkas, 1735 W. Division St. Degutis, prot. sekretorius, 1555 N. Hoyne Ave. D. Kulikauskas, turtų sekretorius,

1841 Wabansia Ave. A. L. Juška, daktaras-kvotėjas, 1749 So. Halsted St. Susirinkimai atsibuna kiekvieno mėnesio antrą nedėdienį; pradžia 2 val. po pietų. A. C. W. of A. LOCAL 269. VIRŠININKU ADRESAI: Prezidentas, A. Chapičis, 4812 W. 15th St., Cicero, Ill. Vice-Prezidentas, J. Karlikauskas, 2013 Wabansia Ave. Nutarimų rašt., J. Globis, 2018 So. String St. 1683 Milwaukee Ave., Turtų rašt., J. Vaišvilio, 1683 Milwaukee Ave. Ofisas randasi: 1223 Milwaukee Ave. Valandos: nuo 5:30 iki 7 vakare. Main office: 818 W. Harrison St., Chicago, Ill. Susirinkimai atsibuna: North Side, Atlas svetainėje, 1436 Emma St., arti Milwaukee Ave., kas pirma pėntvyčia 8 val. vakare. South West Side G. Černausko svetainėje, 1900 Union Ave kas trečia subata 7:30 val. vakare.

Draugystė Didžiojo Lietuvos Kun. Gedimino, Kensington, Ill. Pirmininkas, Domininkas Štatkus, 341 E. 116th St. Pirm. Pagelbininkas, Antanas Bagužas, 136 Pl. N212, Riverdale, Ill. Prot. Raštininkas, Petras Lukauskis, 209 E. 107th St. Fin. Raštininkas, Frank Jurkus, 355 Kensington Ave. Kasierius, Frank Shevilas, 341 E. Kensington Ave. Susirinkimai atsibuna paskutiniame nedėdieny kožo mėnesio 2 val po pietų

D.L. K. KEISTUČIO PAŠ. ir POLIT. KLUBAS. J. Gustaitis, Pirmininkas, 3249 Lime St. J. Shevilos salėje, 341 E. Kensington ave. 322 W. 38th St. F. Patumis, Pirm. Pagelbininkas, 1618 W. 47th St. J. A. Povilaitis, Nutarimų Raštininkas,

Susirinkimai atsibuna 3-čia savaitę kiekvieno mėnesio J. W. esdžino svet. 3221 3033 W. 39th Pl J. Leskevičius, Finansų Raštininkas, 3063 Emerald Ave. J. W. esdziunas, Kasierius, W. 38th St. Chicago, Ill. Choro vedėjas, J. Mereckis, Choro repeticijos atsibuna utarninkais T. Mazeno svet., 3824 Kedzie Ave. Pirm., W. Kizaitė, 3819 So. Kedzie Ave. Rašt., St. Godliauskaitė, 2030 W. 38th Street Organ., F. Zemaitis, 3943 S. Francisco Ave. Lošimų repeticijos atsibuna seredomis toje pačioje svetainėje.

LIETUVIU PROGRESIVISKA PASALPOS DRAUGYSTĖ. Valdyba: Pirmininkas, Juozas Janauskas, 2018 So. String St., Chicago, Ill. Pirmininko Pagelb., K. M. Ramutis, 1458 S. Union Ave., Chicago, Ill. Protokolu Raštininkas, Mikas Kasparaitis, 1500 So. 48th Ct., Cicero, Ill. Turtų Raštininkas, Martinas Pūnis, 4012 Maple Wood Ave., Chicago, Ill. Iždininkas J. M. Černauskas, 1900 So. Union Ave., Chicago, Ill. Tai viena iš geriausių pašalpos draugų 226 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kasos Globėjai: M. Česna, 56 Market St. Brighton, Mass.; J. Gegužis 28 W. Broadway, So. Boston, Mass.; J. Gerdauskas New Britain, Conn. Pinigus siunčiant čekiais arba M. O., reikia išrašyti vardu Lithuanian National Relief Fund. 183 Roebing St., Brooklyn, N.Y. Finansų Sekretorius 1) T. L. Dundulis, 101 E. Main St., Danville, Ill. po kaucija \$1.000. Visus pinigus reikia siųsti vardu kas-

dulj, 101 Main St., Danville, Ill. kuris bus Finansų Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 1815 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa. Iždininkas K. Sidlauskas, rarius per Finansų Raštininką, T. M. Dunlankykite bile pas kokį Valdybos narį. Gausite patarimus ir konstituciją pasiskaityti. Sužinosite visus įstatus. Mėnesiniai susirinkimai buna kas antrą subatą po 1 d. kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare J. M. Černausko svetainėje, 1900 S. Union Ave., Kampas 19-tos gatvės.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS. Prezidentas K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Prezidentas 2) S. Mankus, Cor. 12th and Vine Sts., Phila., Pa. Susinešimų Sekr. 1) M. M. Rice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N.Y. Susinešimų Sekr. 2) J. Neviackas, stė. Noriintis įstoti į šita draugystę atsi-

CICERO, ILL. VIRŠININKAI. Pirmininkas, A. B. Liutkus, 1305 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Pirmininko pagelb., M. Dolan, 1533 S. 50th Ct., Cicero. Nutarimų rašt., M. Dobraškis, 1229 S. 50th Ct. Cicero. Turtu rašt., M. Burba, 49th Ave., Cicero, Ill. Rašt. pagelb. ir org užžiūr., W. Butvilas, 1508 S. 49th Ave. Iždininkas, M. Bartkienė, 1500 S. 48th Ct., Cicero. Susirinkimai atsibuna kas paskutinį ne-p. Motiejunas, Turtų Raštininkas, dėdienį, kiekvieno mėnesio nuo 1 val. po pietų F. Brazauskio svetainėje, 1410 So.

JAUNŲ LIETUVIU AMERIKOJ TAUTISKO KLUBO ADMINISTRACIJA. Chicago, Ill. F. Satkauskas, Pirm., 3422 So. Halsted St. M. M. Yondis, Pagelbininkas, 3252 So. Halsted St. D. Gulbinas, Prot. Raštininkas, 3436 S. Auburn ave. J. Gustaitis, Turtų Raštininkas, 3249 So. Lime St. T. Radavičia, Kasierius, 936 W. 33rd St. Geo. Lookas, Užžiurėtojas Organo, 3031 So Union Ave.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI. Katilius J., choro vedėjas, 1853 Wabansia Ave.

B. Vaitiekunas, Režisierius, 3149 So. Halsted St. F. Sadlauskas, Choro Sekretorius, 3252 So. Halsted St. Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėdienį mėnesio 1-mą valandą po pietų T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant antrų lubų. Taipogi choro ir dramos repeticijos atsibuna toje pačioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis 7:30 val. vakare. Teatru repeticijos atsibuna pėntvyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar teatru lošimuose, tai kviečiam prigulėti prie Jaunų Lietuvių Am. Taut. Klubu, nes J.L.A.T.K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipgi ir pašelpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo auklėjimo. Su pagarba, J.L.A.T.K.

NEGADINK SAVO AKIU prie lamsius lenpos, pirkl naujos galdinės Lempa, duodančia 200 žvakių šviesa. Sudega gesino tik už vieną centą per 3 valandas; de ga be smarvės, be dūmų, lengvai uždėdama. Kaina tikrai su pristatimu \$5.50. Adresas: The Lithuanian M. O. House 3356 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Šokių Mokykla G. M. ČERNAUSKO SALEJ 1900 S. Union ave ir 19th st., Chicago Mes mokiname naujausios mados šokius. Vaikinas ar mergina nemokantis šokti meturi savyje linksmumo. Mes užtikriname kiekvienam, kad pas mus galėsite išmokti į trumpą laiką šokti. Šokiai atsibuna kiekviena Pamedėly ir Pėntvyčia 8 val. vakare. Puiki muzikė.

\$10 DOVANU \$10 Mes Paskyrens šiuos Daiktus Dovanoms 12 Vaikams Vežimėlių — (Sulankstomi). 24 Liampos (Elektrinės, Gazinės, Kerosininės). 12 Lovų (Baltų, Brasinių ir kitokių). 8 Lovoms springsus ir daugiau visokių Forničių. Kiekvienas, Kas Pirks Nemažiau \$25.00 Vertės Tavoro, Gaus \$10.00 vertės Dovanų iš Šių Augščiau Paminėtų Daiktų. Mes Išformiuosime Jūsų Kambarius už Zemiausią Kainą. Turime Savo Krautuvėj Didžiausį Pasirinkimą: Pečių, Karpetų, Lovų, Parlor Siutų, ir Visų Kitų Daiktų. Reikalingų Prie Stubos. Zemiausios Kainos Už Cash arba Ant Lengvų Išmokėjimų. Didžiausia Lietuviška Furničių Krautuvė CHICAGOJ Savininkai K. Kulis ir A. Katela 3224 - 3226 So. Halsted St.

NEBO CIGARETTES CORK TIP 10 for 5c. Parduoda visi krautuvninkai Kodėl neružyt geriausias Geriausi iš visų kitų Gryni, Skani užganėdinanti Kiti išimtinai juos ruko. "Stėbėlinai Geri" Piniginis Kuponas Kiekvienam Baksiukų. TAUPYK JUOS. Naudingos ir brangios Dovanos už Nebo kuponus ir baksiukų viršukus Nebo baksiuko viršukai verti kiekvienas pusė cento pinigais arba gaus už juos puikią dovaną. Reikalaukit dovanų Katalogo. NEBO DEPARTMENT 95 First Street, Jersey City N. J. P. Lorillard Co., Inc., New York City.—Est. 1760.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Mūsų korespondentų Pranesimai.

WAUKEGAN, ILL.

Atidarymas naujos svetainės.

Čionai randasi nemažas skaičius lietuvių, priskaitoma apie 4000. Apsigyvenę jie pietinėje dalyje miesto. Keli blokai apgyventa vienais lietuviais. Farmo distrikte jie turi nusipirkę mėsos namus, daug visokių būdinių ir t. t. Žodžiu, reikalaujama nerėkia kreipies prie svetimtautių, nes visą galima atlikti tarp savųjų.

Randasi taipgi nemažai įvairių draugijų bei organizacijų. Politikoje vietos lietuviai pasidalinę į dvi srovis — liberikalių ir pirmiečių. Tarp jų eina atkakli kova. Ypač katalikai stengiasi kaip begalėdami apginti pirmiečių. Bet jų pasangos visnomet — nuoma mekai. Laisvos dvasios jie negali sustabdyti.

Štai dvi buvusias draugijas turi pasistatę sau svetainę. Kuomet pastatė, ja galėjo naudotis visi lietuviai. Bažnytinės draugijos tuomet nieko ne rengdavo, aparti sokių su svaigėtais medais gerimais. Pirmiečiai d rengdavo pralabas, teatrus, poskaitus ir įvairius pasilinksminimo vakarus. Pralabos kalbėtojai ne sėdėjo prie klavierso, kaip dabar, o būdavo kunigėliai „priekšai“ ir būdavo daroma iš žmonių laisvumo. Žinoma, tas laisvumas ne patikavo, ir jis keikdavo per pamokslus, grasindavo žmones nuo „bedievių“ surengti prakalną. Bet ir tas ne gelbdavo, nes prakalbose žmonių budavo pilna svetainė. Aškin, žmonės ne pasakė neklausdavo.

Atidarymas, kad jo keiksmų maiko negalėsi, kunigas soriai ne šiekį kavos buči. Jis pradėjo aiškinti bažnytinis draugijas — kunigas pridavosi kad bama svetainė, kad jos atsakyti bedieviams sia svetainę. Girdi, jis pastatė svetainę, o jie atėjo į jį su svetainę nori atimti iš jūsu brangiausio turto — tikėjimo, norį padaryti jūsu bedieviams. Žmonės, ibanginti kunigo pasakojimus, manė, tikrai bėp bus, kaip kunigėlis sako. Ir štai ke jė davo, nataria pakelti rankas už prakalbas — svetainę dviem — dešimti doleriū. Po to, fikro prakaltū prie sienos „nota“, kad nevyktū kalbėti apie tikėjimą, kunigo ir t. t. Gi socialistū kai pr jė nitarė visai neįleisti svetainę.

Nesamli amre mieste pamašios svetainės pirmiečiųskos draugijos pasijuto blogame padėjime. Išs pamatė, kad ir šioje laisvės salyje žudosišos Romos letna smaugia žmonių laisvę. Pirmiečiai pradėjo įteškoti prie monių, kad pasiliktosnoti iš po žudobosios armijos jungo. Imta galvoti apie statymą naujos svetainės. Bet tai — reikalauja pasisvėntimo, energijos, o la biansia — pinigų.

Maty limas bū, gerb. Antanas Kripas sumanė pagelbėti pa žungobiosios draugijoms. Bū damas pats laisvų pažintų žmo gus, ir turėdamas reikalingą ka pitala, sumanė pastatyti svetai nę. Kuomet pradėta statyti, tai pirmiečiųskū žmonės rėmė ta darbu, nes klebėdas perantė reikalingumą ir nuada tokios svetainės. Gi atžagareiviai — kunigas ir jo pasekėjai — dėjo visas savo silpnas spēkas, kad užkenkus tam darbu. Dağı kunigo buta net pas advokatą,

ar negalima, girdi, kaip nors uždrausti... Bet, žmogelis, gavo moraliską antausi. Nežiūrint sunkių aplinkybių, Antanas Kripas visgi dėjo spēkas ir pastatė puikiausią šioje apielinkėje svetainę. Pastatymas šio namo kainavo \$20,000.00. Apimėje jo dalyje randasi dvi kraituvi, o viršuj — svetainė.

Atidarymas naujos svetainės įvyko sausio 2 dieną 1916 m. Atidarymą rengė svet. say. A. Kripas ir sekančios draugijos:

1. Lietuvių laisvės Mylėtojų Draugija
2. Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugija
3. Lietuvių Liuteronų Evang. Sv. Povilo Draugija
4. Lietuvių Teatrališka Dainorių Draugija
5. Lietuvių Jaunimo Ratelis iš Chicago, Ill.
6. Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos choras
7. Socialistų Party Lietuvos Skyrius.

Pelną nuo šio atidarymo skyrė per pus nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje ir viešam knygšmūi.

Programas prasidėjo 2 v. po pietų. Programas susidėjo iš dainų, deklamacijų ir prakalbų. Susirinkimą atidarė savininkas A. Kripas. Nebūdamas kalbėtoju — jis trumpai paaiškino tikslą bei siekius pastatymo svetainės ir perstatė kalbėti M. J. Sublickas, programo vedėjas, M. J. Sublickas trumpai perbėgo A. Kripo biografiją. Kalbėdamas paaiškino, kad A. Kripas, atvykęs iš Lietuvos, tulį laiką — darbo mainose. Užėjus be to, iš laikams, netekęs uždarbio, ne pinigų jis pėsčius atvyko iš ryšinių valstijų į Waukeganą. Atėjęs į Waukeganą, atkurėdamas ne draugų, ne pinigų, turėjo naktoti ant lauko ir būti nevalges. Vėliaus užsidirbes kelis šimtus dolerių uždėjo būnij — bučerne. Būdamas darbštus ir gabus jis sutalpė keliolika šimtų dolerių ir pasistatė mūrinį namą 771 Maroon str. Namą ismokėjęs jis pastatė šia svetainę.

Pabaigus kalbėtojų kalba prasidėjo dainos. Dainavo: Lietuvos Jaunimo Ratelis iš Chicago ir Lietuvos Sunų ir Dukterų ir Choras.

Liet. Jaunimo Ratelis dainavo puikiai, nes visų balsai išlytinę ir daininiku užsilaiky mas ant sienos atrodė artistiški. Didžiausį gi įspūdį į publika padarė Chicago Gloe Club 8 vėnų: "Comrades in arms", Klousant ir nesimorėta lykėti. Kad Lietuvos dainuotų Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos choras nekurius dainas sudarv gana gerai, kitos išėjo silpnai.

Trečias kalbėjo p. Grigaitis "Naujienu" redaktorius. Kalbėtojas išreiskė džiaugsmą, kad waukeganiečiai susilaukė tokios puikios svetainės, ir nurodė, kad žmonės — jau nebenuori klausyti pono — kas jis ten nebūtu, ponas ar kunigas. Žmo rės nori patįs valdyties ir patįs apie savo reikalus spresti, tam pabaigus kalbėti, publiko te pasigirdo audra aplodismentū. Daugiaus waukeganie čiams tokių kalbėtojų!

Publikos buvo pilnutėlė svetainė.

Po programo — prasidėjo balsas — jame irgi likosi gana daug publikos dalyvauti.

9 d. sausio įvyko rengimo komisijos posėdis. Draugijų delegatams paaiškėjo, kad pelno nuo atidarymo svetainės liko \$5.11, kurių pusė (\$27.50) per "Naujienu" pasiūsta į L. S. F., o antra pusė viešam knygynui bei skaityklai.

Tų pačių draugijų delegatū sutvėrė Literatūros Fondą. Val

dybon išrinkta: pirm. — Juozas Bastis, kasierium — A. Kri pas, sekr. — A. F. Sabeckis. Fondo sutvėrime dalyvavo sekančių draugijų delegatai:

1. Liet. Laisv. Myl. Dr. jos — K. Vaitekunas;
2. Liet. Sunų ir Dukterų Dr. jos — Juozas Bastis;
3. Liet. Teatrališkos Dainorių Dr. jos — A. F. Sabeckis;
4. Liet. Liuteronų Evang. Sv. Povilo Dr. jos — J. Dikša;
5. Liet. Sunų ir Dukterų Dr. jos Choro — A. Bitvinskas;
6. Socialistų Party Liet. Skyriaus — M. J. Sublickas ir Kazys Naginskas.

Ir svet. sav. Antanas Kripas. Literatūros Fondo valdybos ir narių sietai bus galutinai užbaigti svetainę, atsiskauki j draugijas ir jų pagelba įsteigti Waukegane viešą lietuvių knygyną.

Naujai svetainėi duotas vardas "Liberty Hall" — Laisvės svetainė. A. F. Sabecki.

WESTVILLE, ILL.

Sausio 16 d. vietinė L. S. S. 26 kp. parengė vakarą. Lošta "Mindaugis." Sulošta įsai vi duliniskai. Nors, tiesa, buta vieno-kito apsirikimo, bet kas gi be jo apsieina? Ypač sup loriū darė bloga įspudį — net ir pas duris galėjo girdėt jo kal bą. Tai visgi neatleistina.

Is lošėjų geriausia pasizymė jo Mindaugis (V. Gediminas), Bagnitė (M. Dundulienė), Hen rietas (K. Ratiūsis) ir Aldona (S. Stanišauskaitė). Neblogai lošė ir kiti, bet jų rolės netaip žymios, todėl nekartosiu jų. Pa žtenkinsiu tuo, kad prie dabar inių aplinkybių ir neprofesio nali mūsų aktorij — veikalas

atlikti sažiniškai. Vienas, ką norėčiau pažymėti, tai publikos šaltas atsinešimas link istoriškų veikalų. Gal tai delto, kad daugelis iš mūsų neapsipazine su istorija... Bet visgi tai liud na, kad mūsų žmonės nesisten gia pažinti savo praeities...

Publikos atsilankė neperdau giausiu. Gal but delto, kad bu vo nepaprastai šalta. Tikimasi tečiaus, kad kuopai liks doleris kitas pelno. Scipio Brolis.

DE KALB, ILL.

Sausio 15 d. vietinė šv. Petro ir Pavilo draugystė parengė vakarą — apvaikšiojimą dešimt melinių jos gyvavimo sukaktu vių. Programas susidėjo iš prakalbos, monologo ir vakari enės.

R. Kisielis pasakė trumpą prakalbėle, apibrėždamas draugijos istoriją ir jos tikslus. Jo prakalba susirinkusiems patiko.

Turiu pažymėti, kad šioji draugija neseniai buvo suvar žyta religijinių papročių. Te čiaus dabar jos nariai ismėtė iš konstitucijos tą skirsnį, kuris sako, kad draugijos narys buti nai turi atlikti velykinę išpažini. Dabar jos nariai yra paliuo suoli nuo tų apeigų ir gali egl ties kaip jų sažinę jiems liepia. Negaliu užlylėti, kad šioji draugija neužmiršta savo ba laujančių brolių Lietuvoje. Is jos kasos paskirta nukentėju sių suselpimui \$50. Be to, va kare stengiasi parikti aukū Atsilankiusieji sumetė smulkni aukū \$5.25. Pinigai (\$5.25) pasiūsta Liet. Pelp. Fondui — per "Naujienu" redakciją.

Vardė alkanų mūsų brolių la rni aukautojams širdingą acių.

A. A. Savickas.
(Aukos \$5.25 priimta ir bus pasiūsta sulig aukautojų noro. Red.).

DE KALB, ILL.

Sausio 15 d. vietinė šv. Petro ir Pavilo draugystė parengė vakarą — apvaikšiojimą dešimt melinių jos gyvavimo sukaktu vių. Programas susidėjo iš prakalbos, monologo ir vakari enės.

R. Kisielis pasakė trumpą prakalbėle, apibrėždamas draugijos istoriją ir jos tikslus. Jo prakalba susirinkusiems patiko.

Turiu pažymėti, kad šioji draugija neseniai buvo suvar žyta religijinių papročių. Te čiaus dabar jos nariai ismėtė iš konstitucijos tą skirsnį, kuris sako, kad draugijos narys buti nai turi atlikti velykinę išpažini. Dabar jos nariai yra paliuo suoli nuo tų apeigų ir gali egl ties kaip jų sažinę jiems liepia. Negaliu užlylėti, kad šioji draugija neužmiršta savo ba laujančių brolių Lietuvoje. Is jos kasos paskirta nukentėju sių suselpimui \$50. Be to, va kare stengiasi parikti aukū Atsilankiusieji sumetė smulkni aukū \$5.25. Pinigai (\$5.25) pasiūsta Liet. Pelp. Fondui — per "Naujienu" redakciją.

Vardė alkanų mūsų brolių la rni aukautojams širdingą acių.

atlikti sažiniškai. Vienas, ką norėčiau pažymėti, tai publikos šaltas atsinešimas link istoriškų veikalų. Gal tai delto, kad daugelis iš mūsų neapsipazine su istorija... Bet visgi tai liud na, kad mūsų žmonės nesisten gia pažinti savo praeities...

Publikos atsilankė neperdau giausiu. Gal but delto, kad bu vo nepaprastai šalta. Tikimasi tečiaus, kad kuopai liks doleris kitas pelno. Scipio Brolis.

A. A. Savickas.
(Aukos \$5.25 priimta ir bus pasiūsta sulig aukautojų noro. Red.).

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS"

Geriausios Farmos

Pirkite farmas pas mus. Didžiausioje Lietuvių Farmerių Kolonijoje, Amerikoje, Ta kolonija yra per mus uždėta 1905 metais ir ja apgyvendinome su 300 lietuvių farmerių. Mes esame seniausi ir didžiausi lietuviai farmų pardavėjai Amerikoje. Mes parduodame teisingiausių būdu, išduodami pirkėjams už garantuotus Dėdės Samo popierius ir grynus Abstraktus be jokių extra damokėjimų. Mes turime šimtus visokio didumo parduoti farmų, išdirbtų, su užvestais laukais, su sodnais, su būdin kais. Žemė derlingiausia — lygi, su moliu ir juodžemiu, arba molis su gera smėli žeme. Geriausia žemė del visokių javų, daržovių, sodnų, pievų ir del auginimo gyvulių — del ganyklų. Turime daug žemės, neišdirbtos, geros, kurią parduodame visokio didumo plotais, pigiai, po \$6 už akrą ir brangiaus ant lengvų ismokėjimų. Kiekvienas galite tokios žemės pasiimti ir dirbdamas mieste išsimokėti ir įgyti gerą farmą. Pasiskubinkite nusipirkti žemės, nes žemė eina brangyn. Atvažiuokite pas mus, o mes tikrai užtikriname, kad jūs surasite sulig savo noro tinkamą nusipirkimui farmą, už ką busite mums dėkingi. Kviečiame visus miesto darbininkus ir biznieriūs apsigyventi pas mus, ant farmų, tarp savų brolių lietuvių farmerių, apgyventame gražiame ir sveikame krašte, kur yra pilna apielinkė vaikams mokyklų, bažnyčių, gelkelių ir gerų piltų kelių, apielinkėje turgauo miesto Scottville's ir portavo miesto Ludington'o, Michigan. Nusipirkite mūsų kolonijoje farmas ir jums ant tų farmų taip patiks, kad apie miestą nē pamislyti nenorėsite. Turėsite ant farmos užtikrintą sau gerą gyvenimą. Trumpu laiku farma pati išsimokės visokias skolas ir jūs liksite į kelis metus turtingais farmeriais. Basykite, turį gausite Lietuvių Kolonijos mapą ir Farmų Katalogą dovanai. Tik indėkite už 4 centus stampa del pašto saisto. Tikras Adresas:

DE KALB, ILL.

A. Kiedis & Co.
Real Estate
Peoples State Bank Building
SCOTTVILLE, MICHIGAN.

Real Estate
Peoples State Bank Building
SCOTTVILLE, MICHIGAN.

Adomas Rašimas

dienraščio "Naujienu" generališkas agentas, kuris lankosi Pennsylvania valstijoje. Jis užrašinėja dienraštį ir Nedėlios "Naujienu," o taipgi atnaujina senas prenumeratas. Podraug gentka apgarsinimus ir organizuoja agentus platinimui "Naujienu." Jį įgaliojo "Naujienu" Administracija.

P. PILĖNAS

Įgaliojotas "Naujienu" administracijos. "Naujienu" dienraščio generališkas agentas P. PILĖNAS, laukysis P. m. s. v. n. j. o. v. s. t. i. k. u. r. Jis užrašinė dienraštį ir "Nedėlios Naujienu", o taipgi ir atnaujins prenumeratą. Taipgi rinks apgarsinimus ir organizuos agentus platinimui "Naujienu."

"GENAVAITE"

PULASKI SVETAINĖJE,
Prie Ashland Ave. ir 18-tos gatvės.

Nedėlioje, Sausio-Jan. 23, 1916

Irinktos Chicago's artistų-mėgėjų spēkos su pagelba lik-ka atvykusio iš Lietuvos Artistū A. VITKAUSKO perstatys plačiai žinoma ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje drama 5 veiksmėse VIII-se. atidengimiuose Irolę GOLIOUS atliks A. VITKAUSKAS

"GENAVAITE"

Paveikslai:
1. I kare.
2. Veidmainio žabangose.
3. Mušio lauke.
4. Kalėjime. Mirties nuosprendis.
5. Galvas nukirtimas.
6. Niekaltas kraujas saukia keršto.
7. Genavaitės atradimas.
8. Bažius prasikaltėlio likimas.

Režisierius A. VITKAUSKAS.
PRADZIA LYGIAI 7 VAL. VAKARE.

Po perstatymo BALIUS su sokiomis ir įvairiais žaislais: konfeti, serpantin etc., etc.

Laikę pertraukų ir baliaus grieš didelės orkestras.

...GRYNAS PELNAS NUO ŠIO VAKARO EINA NAUDAI...
NUKENTĖJUSIŲ DEL KARĖS LIETUVOJE.

Rengėjai.

"Kova" Savaitinis Laikrastis

Geriausias darbo žmonių draugas ir užtarėjas. Per dešimts metų savo gyvavimo ir sunkios kovos su darbininkų priešais dar neišžengė iš tikrojo kelio, kuris veda darbininkus prie gerovės.

"Kovos" kaina metams \$2.00
Ta pati kaina ir užrubežiuose. Pažiūrėjimui vieną numerį prisiunčiame DYKAI. Rašydamai laiškus, adresuokite sekančiai:

"Kova, 229 N, 6-th St.
Philadelphia, Pa.

LIGONIO SEIMYNUS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$3000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. i mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 i savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

S. M. Coal Co.

S. MARCINKIEVICZ SAVININKAS.
G. A. RYWNIAK UZVEIZDA.

ANT TOWN OF LAKE

Didžiausias abelnas ir smulkmeniškas sandėlis: anglų, malų del seimynų ir keptuvių, ledo, sieno ir visokio pašaro ir grudy.

Visokius užsakymus įpildome įlaiką.

REMKIME SAVUS, O NE SVETIMUS.

Dvi Krautuves:
PIRMA 1828 W. 43cios gat. TEL. YARDS 171
ANTRA 639 W. 39tos gat. TEL. YARDS 93

laty zacijų jei pa

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily, including Sunday, by
Lithuanian News Publishing Company
Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Canal 1506.
Entered as second-class matter March 7
1914, at the Post office at Chicago, Ill., un-
der the Act of March 3, 1879.

Terms of subscription:
In Chicago, by carriers, per week 12 cents
by mail, one year \$6.00. Outside Chicago,
by mail, one year, \$5.00.

Sunday Edition ("Nedėlios Naujienos")
Yearly subscription \$2.00, 6 months \$1.00.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
Eina iš Chicago kasdien ir nedėlidieniais
Leidžia Naujienų Bendrovė

Prenumeratos kainos:

Chicagoje — per išnešėtojus 12 centų
savaitėje. Paštu sušunčiant, Chicagoje me-
tams \$6.00, pusei metų \$3.50.

Kita, ne Chicagoje, metams \$5.00
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00

"Nedėlios Naujienos":

Metams \$2.00
Pusei metų ..... \$1.00.
Pavienis "Naujienų" numeris 2c; "Nedė-
lios Naujienų" — 5c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St.
Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.

Redaktoriu matyti galima tikrai
nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

Redakcijos Straipsniai

Kaip ir spėjome, drg. A. J. Karaliaus straipsnis apie "Draugijne Hygienoje" tilpęs šį pamedelį "Naujienose". Labai patiko skaitytojams. Daugelis jų išreiškė mums savo patenkumą. Dr. A. L. Graičiu- no-gi laiškas, indėtas į šį "Nau- jienų" numerį ("Vieša Padėka- vonė"), rodo, kad mūsų bend- radarbio straipsnis suteikė džiaugsmą net ir žmogui, kuris yra gyvildenamoji jame klausimo žinovas.

Panašų straipsnių apie "Draugijne Hygienoje" mes iš spausdinsime "Naujienose" iš- ties eilę. Sekamas straipsnis tilpės šios savaitės numeryje.

Montenegro puolė. Graikija norima pakludyti ant kelių. Pirmąją šalį sumindžiojo teuto- nai, antrąją — taikos pajungti talkininkai. Iš vokiškų salti- nių pranešama, ir talkininkai to neužgincija, kad Anglija su Francija pasiumė laivyną prie Graikijos sostinės ir inteiškė jo valdžiai reikalavimą bėgiu dvi- jų dienų pritraukti ryšius su centralinėmis valstybėmis, gra- sindamos priešingame atsitiki- me imties "reikalingų priemo- nių."

Su Graikijos neutraliteto tal- kininkai jau senai nedaro jokių ceremonijų. Dabar-gi jie rado pasirizimą sumaikinti paskutinį jos neutraliteto šėselį, versdami ją prieš jos norą sloti į karę. Kuo yra geresnis šis neutrali- teto lauzymas už ta neutraliteto lauzymą, kurį atliko vokiečiai Belgijoje?

KAME BARBARISKUMAS.

Kuomet vokiečiai karės pra- džioje įsiveržė į Belgiją, visas svietas pasipiktino. Bet tam pasipiktinusiame svietui buvo paaiškinta, kad tokį nedora tarptautinių teisių lauzymą te- galėjo papildyti tikrai piktašis kaizeris su savo barbariškais prusokais. Ir svieto neapy- kanta atsikreipė prieš tą kaizerį ir prieš tuos prusokus. "Išnai- kinkite kaizerį, išnaiknikite prusiškus barbarus šaukė žmo- nės — kad pasaulis galėtų gy- venti taikoje!"

Tai buvo didelis, pragaistin- gas suklydimas, kuris per mė- nesių mėnesius painiojo žmo- nių mintis. Tas suklydimas nedavė žmonėms pastebėti, jo- gė *lilote pusėje* darosi tokie- gal barbariškumai ir teisių lau- žymai. Rusija draskė ir žudė Galiciją; francuzai su anglais per prievartą tempė į karę Bal- kanų salis; pagaliaus, talkinin- kaj įsiveržė į Graikiją, pasidarė apkasus jos žemėje, užėmė jos uostus ir salas — vis aiškinda- mi, kad jie kovoja prieš teuto- nių barbariškumą. Dabar-gi, van- dan tos kovos, rengiamasi už- vežti paskutinį smugį mažos valstybės laisvei ir savystovy- bei.

Gana klaidinti save! Jie visi tokie pat barbarai ir mažųjų tautų skriaudikai: ir vokiečiai, ir turkai, ir rusai, ir anglai, ir francuzai. Jų barbariškumas pareina ne jų tautiško prigimi- mo, bet iš tos visuomenės tvar- kos, kurią jie turi visi. Tiek Vokietijoje, tiek Anglijoje, tiek kitose valstybėse valdžia yra rankose žmonių, kurie gyvena iš savo artimų skriaudos. To- del tos viešpatybės nesilaiko teisybės ir su kitų tautų žmo- nėmis.

Taip yra ir taip bus, kol val- džia nepašims į savo rankas kitą žmonės.

SKAITYTOJŲ BALSAI

(Redakcija neatsako už nuo- mones, išreikštas šiame skyriuje.)

SUMANYMŲ KRITIKAL.

Gerbiamoji "N-nų" Redakcija: Kadangi jūs matote pavojų visuomenei mano pereitame straipsnyje "del M. P. straips- nio Naujas Plenas" ir prie to jaučiatės įžeistais mano grubi- onišku, tai noriu perkrauti- nėti smulkiau minėtą M. P. straips- nį. Pirmą kartą rašydamas aš nesigilinau į smulkmenas, bet prašiau Redakcijos, kad ji reiškia. Redakcija to nepada- rė (netiesa; mes tą padarėme, trumpai nurodydami M. P. straipsnio turinį. Red.), ji tik papeikė (na, na! Red.) mane už negodojimą p. M. P. minties ir už iskoliojimą to paties p. M. P.

Man neužteko perskaityti tą straipsnį, kad užsigėdus isko- lioti autorių, kaip tai pastebi "N." Redakcija. Nepasitenki- nima lietuviškais laikraščiais jaučiu jau nuo senai, ir štai del ko: Mano nuomone, laikraščiai ir knygos turia vesti visuome- nę prie *sviesos ir santikos*. Bet lietuviški laikraščiai šitą už- duotį pildo tikrai žodžiais, o ne darbais (visas laikraštis juk tik iš žodžių ir susideda. Red.). Perskaitęs jėb kokios pakrai- tos laikraštį, tuoj matai: vien- nas straipsnis stengiasi *berbi*, o kitas *ardyti*. Tokiu būdu laik- raštis pasidaro jei ne bevertis, tai *menkaverdis*. Talpina ma ilgiausi straipsniai neva kriti- kos tikslu, bet dažniausia, per- skaitėms tokį straip., pasirodo, kad jame kyšo ne kritika, o tik- tai ypatinga arba partijinė ne- apykasta. Ir taip per metų metus. Laukiama vaisių ne- alneša tie mūsų laikraščiai.

Tiesa, didžiama mūsų tautie- čių — tamsūs, girtuokliai, dras- kosi už ausių smuklėsi. Bet ar galima juos taip labai nupe- kinti? Juk mūsų šviesumai dras- kosi už ausių laikraščiuose, ne- atsizūrėdami į tai, kad tokiu savo pasielgimu jie daro skria-

dą ne tiek sau, kiek visuome- nei. Ir dabar, kada didžiausis reikalas rinkti aukas, kad sušė- lus badaujančius lietuvius, rei- kalinga, nors iš dalies, sutari- mo tarpe visuomenės veikėjų. Bet tie mūsų visuomenės veikė- ii nei nemano viens kitam už- sileisti, kada nės *nušileidimo* negali buti ir *sutarimo*. Nu-gi prisizūrėkime arčiau kad ir į tuodu straipsniu: "Naujas Ple- nas" ir Hertmanowicz'o plėn- as. Visas Hertmanowicz'o plėnas buvo tame, kad stengties supa- žindinti amerikiečius su lietu- vių tauta ir jos nelaime, kad ga- lėjus parinkti, aukų tarpe ame- rikiečių (tai dar ne viskas. R.) M. P. imasi kritikuoti tą plėn- a, sakydamas, kad neverta garsi- ni Lietuvos ir jos vargų, kad a- merikiečiai nesigailės ir ant jų aukų nėsą verla dėti vilties. Ieigu "M. P." butų ir užbaigęs savo straipsnį su ta pačia min- timi, kad nereikia garsinti ame- rikiečiams Lietuvos vargų, tai butų galima žiūrėti į jo straips- nį kaip į kritiką, nors ir men- kos vertės, nes nėrapirodymo, kodėl amerikiečiai nesigailėtų lietuvių. Bet M. P. baigia savo straipsnį su tokiu jau išvedimu, kaip ir Hertmanowicz'ius, sa- kydamas, kad reikia garsinti Lietuvos vargus ir rinkti aukas tarpe amerikiečių, bet: "Tiktai nė pagal Hertmanowicz'o plėn- a." Tai tau ir kritika! Va- dinas, jeigu Hertmanowicz'ius papasakos amerikiečiams apie Lietuvos vargus, tai amerikie- čiai nesigailės ir neaukaus, bet jė aš (M. P. nesisitūlė su savo "aš." Red.) papasakosiu ameri- kiečiams apie tą pačią Lietuvą ir tuos pačius vargus, tai ame- rikiečiai gailės ir aukos. Ko- del? Čia tai ir reikėjo p-nui M. P. prirodyti, kad šiaip, o ne maip reikia daryti. To gė ne- padaręs, p. M. P. parodė, kad jis stengiasi kritikuoti ne *plėn- a*, o tik pleno *sumanytoją*. Juk oabaigoje savo straipsnio pats M. P. patvirtino Hertmanowicz'o sumanytą plėn- a. Pa- sirodė tik, kad jis ką-tai turi prieš p. Hertmanowicz'o ypa- tą (? Red.). Taigi kad krim- stelėjęs Hertmanowicz'iu, jis ir rašė tą straipsnį. O kad už- dengus prieš skaitytojų akis tuos savo ypatingus ir partiji- nius užsivarinėjimus, jis taip supynė tą savo straipsnį, kad pabaigoje jis pats priešinas tam, ką pradžioje buvo parašęs. To- kių veikėjų-rašėjų aš neapken- čiu jau nuo senai (! Red.). Jiems rupi ne visuomenės la- bas, o tik jų pačių reikalai, vai- kymasi tušėjos garbės (geras "garbės vaikymas," kuomet tas rašytojas net savo vardo ne- buvo pasirašęs! Red.). Kaip galima gerbti tokį rašytoją, kuris drįsta taip šmeižti Amerikos visuomenę, buk ji aukas ne iš meilės, o tik su išrokavimu — del savo naudos. Šitokį prie- kaištį rasi ir galima primesti Rockefelleriui, bet Rockefellerio auka toli gražu nesulygi- na su aukomis plačios Ameri- kos visuomenės, kuri gelbėjo ir dar tebegelbsti belgus. Na — ar gė galima tikėti, kad tie šim- tai tukstančių aukavusių ir dar tebe aukujančiųjų turėtų kokį delis išrokavimą, kad po karės jie atsims savo aukas ir dar su pelnu? Ar tokia kalba nėra panaši į menkapročio plauška- lus? Kokiū būdu Amerikos darbininkas, mažas krautu- ninkas, fermeris, mokytojas, maži mokyklų vaikiukai ir mergaitės, gali išrokuoti, kad jo aukautas dešimtukas sušėlpi- mui nelaimingųjų belgų sugrįš jam atgal? Tiktai nedėkingos širdies žmogus tegali taip kal- bėti. Kaip patiktų draugijai,

kuri, patekęs nelaimėn vienam & ios narių, rinkty aukas, kad užšėlus nelaimingajai, o šis, priėmęs aukas, pasakytų savo geradariams taip, kaip M. P. pa- akė amerikiečiams už sušėlpi- mą belgų (netikęs palyginimas, kadangi aukas gauna ne M. P. Red.)? Delto, o ne del ko nors kito aš ir pavadinau M. P. mu- sų tautos sąslava ir šmeižiku. O kad jo straipsnis nesusitaiko vienas galas priešinas antram — aš jį pavadinau "puspročiu" arba, kitaip sakant, menkapro- čiu. Jis juk nesugebi parašyti taip, kad skaitytojas galėtų su- prasti, kas jo norėta pasakyti. Pav. pradžioje savo straipsnio jis sako: nereikia garsinti ame- rikiečiams Lietuva, pabaigoje gė jįsai jau sako, kad reikia gar- sinti; arba vėl pradžioje jo pa- sakyla, kad nereikia rinkti au- kų pabaigoje kad reikia. Ir šitokį ve mišinį Redakcija vadi- na "rimtu" ir "saltu" straips- niu. Koks-gi yra *nerimtas* straipsnis? Gal toks, ką išdri- sta laikraščio bendradarbiui pasakytį teisybę į akis?...

Bet laikraščio bendradarbiai turi atminti, kad jų užduotis y- ra tarnauti visuomenei, o ne stengties vadžioti ją už nosies, nes tuo būdu nei nepasijus kaip šoks į tokius pat batus, kaip ir kunigai, kurių vienintėlis tiks- las — visuomenę *vadžioti*, bet ne *larnauti* jai.

Tam, kuriam ištikrujų yra arti prie širdies sušėlpinas nu- kentėjusių nuo karės, tam ne- galvoje, pagal kieno plėn- a bus surinkta aukos, arba kokiu tik- slu aukautojas davė kvoterį ar dolerį. Jam rupi tik viena: kad surinkus kuodaugiausia ir padalinus tai kuoteisrogiusiai.

Visuose bereikalinguose kri- tikų, užsivarinėjimuose ant vi- enas kito, nenorėjime nutylėti nei vieno žodžio, ištarto ir jį užgaunančio, kitos partijos žmogaus, atsispindi ne meilė ir pasišventimas dirbti visuome- nės labui, o tik ypatingi ir partijiniai tikslų tiksleliai. — Tas iššaukia daugume nenorą skai- tyti laikraščius, bet geriau eiti salianan.

Tame tai aš ir matau nelem- las sąslavas mūsų tautoje.

Su pagarba,

C. Juska.

Redakcijos prierašas. Pri- pažįstame, kad šitas p. C. Jus- kos straipsnis yra daug rimtes- nis už pirmąjį. Šį kartą jįsai stengiasi *patatuoti* savo užsi- puolimus ant M. P., kuomet a- name jo straipsnyje nebuvo be- veik nieko daugiau, kaip užsi- karščiajimas ir grubijoniški žo- džiai. Tai yra gerai, bet butu buvę dar geriau, kad p. Juska butu pamėginęs visai išvengti "puspročiu" ir "tautos sąslav- ū" ir kitų kolonių. Viešoje kalboje jie netinka.

Ir ypač jie netinka vartoti, kritikuojant p. M. P. straipsnį vadagi pastarasis nieku-o-nie- ku neiššaukia grubijoniško at- sakymo. M. P. rašė gana švel- niai, jįsai išreiškė keletą ir ga- na rimtu minčių, ir, pagaliaus jįsai pasirodė esąs ne taip jau griežtai priešingas p. Hertm. sumanymui, kad pastarojo žo- džiukuose butų pateisinama di- delis užpykimas. Aštri ir ne- mandagi p. Juskos replika, va- dlinasi, neturi pamato nē M. P. straipsnio formoje, nē turinvie. Ji yra grvnas užsivarinėjimas ir tulžies nesuvaldymas.

Kas p. Juska labiausiai nepa- tinka, tai, girdi, M. P. nenuse- klumas ir ypatingumas. Hert- meno kritikas, mat, vienais žo- džiai atmetas to pleno tiksla, o kitais — priūmas jį; jįsai ginčij- šisus su p. Hertm. ne del paties reikalo, o tiktai delto, kad jįsai

esąs ypatingas arba partijinis p. Hertm. priešas. Mes-gi pasa- kysime, kad tai yra iš p. Juskos pusės perdaug drąsus tvirtini- mas, panašus į tokį pat ypating- kumą ir partiviskumą, kokį jį- s'ai prikiša M. P. Sušėlpinamas, kad reikia rinkti aukas ir kad butų gal naudinga išgarsinti Lie- tuvos vargus amerikiečių spau- doje, M. P. mano, jogei tiems dalykams nėra reikalo naujų būdų įieskoti, kaip ketina p. Hertmanowicz. Kas-gi bepro- tiska arba menkapročiska yra teikiame nurodyme? Juk gali- ma pritarti tikslui, o nepritari ti orientonėms, kurios siuloma to tikslo atsiekimui: galima net pritarti vienai dalei priemonių (pav. garsinti Lietuvą), bet ne- pritarti kitai jų dalei (pav., kad garsinimu užsiimty p. Hertma- nowicz).

Pas Juska tečiaus, mėgstys istriais žodžiais barti ir stačiai viekinti kitus žmones už ma- žiausia, pasirodžiusį jam, ne- nuoseklumą jų išvadžiojimuose, pats daro tokių nenuseklu- mų, kad baisu. Jis, pav. užrei- čkia, kad laikraščio pareiga es- antį vesti žmones prie "santai- nos", ir kartu jįsai panaudoja laikraščio spalvas tam, kad iš- pludus autorių nepatikusie- jam straipsnio "kuostipriau- siai" žodžiais; jįsai laukia iš laikraščio "sviesos" ir kartu jį- s'ai rodo neapykantą prie sveti- mos nuomonės ir net viešai gi- riasį taja neapykanta; paga- liaus, jįsai skaito dideliu musi- lėjimu vaikščioti "klerikalų batuose" ir kartu jįs pats elgia- si kaip tikras klerikalų stulpas; kaip kunigai atskiria nuo baž- nyčios (ekskomunikuoja) "be- lievius," taip ir p. Juska mėgi- a atskirti nuo lietuvių tautos (išmest į "tautos sąslavyną") nepagerbusį tautiško sumany- mo p. M. P.

Seną ir nuolatos nauja isto- rija!

AR NE KLERIKALAS?

"Naujienų" 13 num. aš paste- bėjau p. Pr. Kiborto "Atvirą Laišką p. A. M. Metelioniui," kuriame reikalaujame bėgiu septynių dienų prirodyti II Ap- skričio rekomenduojamųjų kandidatų į S. L. A. valdybą klerikaliskumas. Nors p. Ki- bortas kreipėsi su savo reikala- timu ne prie manęs, bet, aš ma- tau, nepadarysiu blogo darbo. Eigu pasakysiu, ką aš žinau apie interesojuantį čia mus klaui- mą. Juk p. Kibortas kelia tą klausimą laikraščio spallose, aiği nesistengia daryti jį slap- tu.

Ir taip: imsinie patį p. Kibo- rą, kurį S. L. A. II Apskritys re- komendavo į vice-prezidentus. Ar jis nėra susidėjęs su kleri- kalais? Man kartą pateko į rankas klerikalų organo "Drau- go" "statement of ownership," kur surašyta visi to laikraščio eidėjai. *Jų tarpe aš radau ir p. Kibortą!* Ar priguli p. Ki- bortas prie kokios-nors katali- kiškos "susaidės", aš nežinau, bet jeigu jįsai kartu su kunigais leidžia tokį laikraštį, kaip "Draugas," tai tas yra dar šim- tą kartų blogiau, negu prigulė- jimas prie organizacijos, turin- čios klerikaliską spalvą. "Drau- go" leidėjas yra jau ne papras- tas klerikalų pasekėjas, bet kle- rikalizmo šūlas.

Standie tik mažas vaikas gali nežinoti, kad klerikalai kovoja prieš S. L. A. Jie stačiai ragi- na žmones boikotuoti tą orga- nizaciją! Bet pirmutinis kleri- kalų laikraštis, pradėjęs skelbti tokią taktiką link Susivieniū- mo, buvo "Draugas." Ir jo lei- dėju tarpe randasi žmogus, kurį II Apskritys rekomenduoja į S. L. A. vice-prezidentus! To

Samoninga gospadinė

visada turi su savimi butelinką
Doro Diemerio
PAIN-EXPELLER
Neabejokite, kad šis priemonis nuo
skausno, galvos, dantų, persisai-
džių, ir kitų ligų, geriausia ir
Tikras tikrai su pažymėta marke
"PAIN-EXPELLER"
25c ir 50c butelinkai, visose aptekose arba
F. A. D. Co., 117 E. 4th St., New York, N. Y.
74-80 Warren St., New York, N. Y.

Jau perdaug ir aš pilnai prita-
tiu A. M. Metelioniui, pakėlu-
siam prieš tai protestą.

Turiu pridurti: gal aš sukly-
lau, palaikęs p. Kibortą už tą
patį asmenį, kuris yra intrauka-
s į "Draugo" leidėjų surašą,
bet aš kito žmogaus tokiu pat
savarde nežinau. Man, kaip
ir daugeliui kitų žmonių, butų
indomu patirti tiesa. Taigi gal
p. Kibortas bėgiu 7 d. paaiškins,
ir tas tiesa, kad jįsai priklauso
prie "Draugo" leidėjų bendro-
vės.

Ztingėdaujantis.

Vieša Padėkavonė

Naujienų Redakcija: —

Lai bus man leista viešai pa-
dėkoti gerb. p. A. J. Karaliui už
straipsnį, kuris tilpo "Naujiene-
nose" sausio 17, 1916 "Draugi-
jinė Hygienoje." — Labai nu-
seklus, trumpas, prie tikslo ir
bešališkas. Jei autorius ir to-
liaus atsilaikys rimtume, tai ve-
lytina, kad visi lietuviški laik-
raščiai p. A. J. Karaliaus tuos
straipsnius "Draugijne Hygi-
jeno" persispausdintų: tada
plačioji laudis supras aiškiai
pašaukimą gydytojo ir apka-
nuos jį, — jog gydytojo užduo-
tis yra svarbesnė žmones nuo
ligų apsaugoti, negu duoti
jiems susigrįti ir vėliaus įieskoti
būdy gydymo.

Čiū tau, jaunas ateities Col-
lega, už tokį rimtą ir svarbų
darbą visuomenės labui! —
Su tikra pagarba

Dr. A. L. Graičiuinas.

IS ZIBURĖLIO ATSTOVYBĖS.

Aukos "Ziburėliui," surink-
tos per draugišką susirinkimą
pas p. J. J. Pupį Kalėdų vakare.
Aukavo pagerbimui "Zemai-
tės" jos vardu įsteigta mstipen-
lijų fondui šie asmenys: A. Li-
leikiūtė 50c, St. Petraviciė 50c;
po 25c: M. Pupienė, A. Pupiu-
ė, Juzė Rankičiūtė, J. K. Karo-
zija, E. Pavilauskienė, St. Povi-
lauskas, P. A. Dėdynas.

Viso \$2.75.
\$2.75 per P. A. Dėdyną gauta.
Visiems aukautojams "Ziburė-
lio" d-jos vardu tariau širdingą
aciū.

A. Rimka,
"Ziburėlio" ats.
366 W. Broadway, So. Boston,
Mass.

Redakcijos Atsakymai

P. K—ut. "Dovanėlė jau
noms šeimyninkėms" tinka.
Labai aciū.

Jaunam Vaikui. — Talpina
me pirmiau gautą Springfiel-
diečio aprašymą.

Ji: — Jūs labai prisirišę esa-
te prie savo automobilius?
Jis: — Taip, jis man yra
svarbiausiu daiktu pasaulyje.

MUSU DRAUGIJOS

LEIS TEORIŲ ŽURNALAS

Galų gale L.S.S. Pildomasis ir Literatūras komitetas nutarė, kad Lietuvių Socialistų Sąjunga leis teorijos žurnalą — "Naująją Gaidynę". "Kovos" administracija praneša:

Po ilgų Pildanciojo ir Literatūros komitetų darbų, galop, teorijos žurnalo leidimas jau galutinai nuspręstas.

Nutarta yra išleisti stora, didelį žurnalą, kuriame būtų galima gyventi visuomeniškai-sociologiskai klausimai kuoplačiausioje prasmėje.

Žurnalą redaguoti apsiėmė drg. P. Grigaitis, dabartinis "Naujiųjų" redaktorius, vienas iš žymiausių is Amerikos socialistų tarpo rašytojų. Jam artimiausioje pagelboje bus veik visi gabiausiai Europos ir Amerikos publicistai-rašytojai. Be to žurnale ves tam tikrus skyrius — žinomas mūsų sociologas — teoretikas V. Kapsukas, "Socialdemokratų" redaktorius.

Vardas žurnalo bus: "Naujoji Gaidynė".

Kaina paskirta kuoplačiausio — \$1.50 metams; pavienis numeris 15c, kad ir neturtingiausiojo darbininkų luomo dalis galėtų be didelio vargo užsiprenumeruoti.

Zodžiu — visas žurnalo leidimas ir jo turinys — bus sutvarkytas taip, kad žurnalas galėtų kuoplačiausio išsiplatininti ir kuodidžiausią dvasišką naudą nešyti liaudžiai.

Žurnalas bus taip pat lygiai svarbus ir prieinamas inteligentui, kaip ir menkai susipratusiam darbininkui, nes be gyldenamų įvairių mokslų teorijų, bus talpinami moksliskai-populiariski raštai.

Redakcijos ir Administracijos visi žurnalo leidimo planai jau veik užbaigti ir "Naujoji Gaidynė" už mėnesio-kito lengvai jau galėtų mus džiuginti, jei... Sąjungos izde būtų šoks — toks kapitalas.

Nors mūsų Sąjunga po tikrą pergyventam kriziui dar ir nėra slėpti, ji dar vos tik gali "Kovos" leidimu orientuotis, vienok, jei Draugai Sąjungiečiai bus taip-pat duosnys ir darbštūs, kaip iki šiol Sąjungos reikaluose, kad būvo, aš esu tikras, kad mes neuzilgo susilaiksim "Naujosios Gaidynės" pasirodymo.

Tai bus dar vienas didelis darbas mūsų Sąjungos dirvoje. Ir tą darbą mes turime būtina atlikti.

Kiekvienas sąjungietis ir sąjungietė ir visi mums simpatizuojanti darbo žmonių užtarčiai, turite mo užsiprenumeruoti "Naująją Gaidynę" ir patį žurnalą nors po 1-2 "Naująją Gaidynę" skaitytojų, ir, kaip greit sustriks 1000 metinių prenumeratorių, taip greit mes turėsime savo žurnalą, mokslo ir literatūros žurnalą, kuris mums bemoksliams ir mažamoksliams reikalingas, kaip kasdieninė duona.

NEĮVYKINTAS NUTARIMAS.

"Tėvynės" nr. p. Narys Apy-senis, ilgokame straipsnyje apie S. L. A. reikalus, tarp kitko prisimena ir apie tos organizacijos, turta-pinigus, laikomus

privatiniuose bankuose. Jisai didele paabejoja apie jų saugumą esant jiems tokiose rankose. O ypač delto, kad:

28 tas seimas aiškiai įsakė pirkti už S.L.A. pinigus valdiskas popieras, kaip Government, Municipal ir School bonds, kurie neša 4 ir iki pusės procento nuosimėio. Kiek matėme iš Pild. Tarybos nutarimų ir atskaitų, tas seimo nutarimas nėra išpildytas, ir visį S. L. A. pinigai yra išskirstyti po \$2,000 ir po \$3,000 įvairiose bankuose Connecticut ir Pennsylvania valstijose.

Nesakau, kad visuose bankuose pavojinga yra pinigai laikyti; tačiau niekam nėra paslėpta, kad bankai labai lankiai bankrutuoja, kaip pav. neseniai subankrutijo vienas didžiausių Pittsburi'o bankų. Kas būtų, jei subankrutytu nors vienas tų bankų, kur yra laikomi S.L.A. pinigai? Kas atsakytų už S.L.A. turta? Tai būtų didelė nelaimė organizacijai, bet jos galima išvengti, jei prisilaikysime seimo išmintingo nutarimo ir padėsime pinigų ten, kur yra įsakyta. Nesu Suv. Valstijoms, nei miestams, nei mokykloms negrąso toks bankruto pavojus, kaip staip bankams.

Dar ne visas klausimas yra tame, kad pinigai būtų atvangiai ir saugiai sudėti. Susivienijimas turi žiūrėti, kad jo pinigai nešų kuodidžiausią nuosimti. Musų turtais ir pomirtinių fondo augimas yra apskaitliuojamas pagal 4 nuosimčius, kaip to reikalauja valstijų statymai. Tie įstatymai taip skaitliuoja delto, kad remiasi paprastu žmonių mirtinumu, ištyrinėtu įvairiose apdraudus kompanijose ir draugijose. Musų-gi žmonių (ir priklausantių prie S. L. A.) mirtinumas yra kur kas didesnis, negu staip Amerikos apdraudus draugijose ir kompanijose; prie to mes be jokio aprubežiavimo primame savo žmones, kurie dirba įvairius pavojingus sveikatai darbus (pav. karčiaminkus, bartendierius, anglakasius, svino dirbtuvų darbininkus ir t. p.); tokių žmonių kitur neprėma; arba jei prėma, tai turi jiems daug augštesnė ir mokesčių lentelė. Taigi, jei norime, kad musų pomirtinių fondas augtu pagal musų žmonių mirtinumą, kad išlaikytume reikalinga valaucijos (apvertinimo) laipsnį, turime žiūrėti, kad musų pinigai nešų mažžiausiai 5 ar 6 nuosimčius, ko žinoma, bankose negauname.

Jei mums rupi musų organizacijos gerovė ir jei norime, kad musų pomirtinės ištikrųjų būtų mums užtikrintos, turime prisilaikyti augštesnės mirties seimo nutarimo, ir neturime teisės laikyti pinigų bankuose, kur mokama 5 nuosimčiai, nei-gi skolinti ant hipotekos (mortgage) ant 4 nuosimčių.

A. L. T. SANDORA.

Mūsų skaitlyčiai jau žino apie Amerikos Lietuvių Tautiškos Sendoros įsikurimą Philadelphijoje. Apie tai plačiai rašyta mūsų laikraščiuose, tarpe jų ir "Naujienose." Čia paduo-

dame tos Sendoros statutą, t. y. laikinius įstatus. Štai kaip jie skamba žodis žodiu:

A. L. T. S. tikslai:

1) Stengtis išgauti Lietuvai kuoplačiausią liuosybę, kad tauta galėtų pati spręsti apie savo gyvenimą ir reikalus.

2) Palaikyti kuoplačiausius ryšius išsviųjų su tėvyne.

3) Plafinti tarpe Amerikos lietuvių apšvieta.

4) Kelti medžiaginį lietuvių padėjimą.

5) Bendruose dalykuose eiti išvien su tomis sriovėmis, ar organizacijomis, kurios su A. L. T. S. sutinka.

A. L. T. S. veikimo būdai:

1) Centralio Fondo įsteigimas su įvairiais skyriais, iš kurių būtų semiamos lėšos politiskiems, ekonomiskiams ir švietimo reikalams.

2) Ateivybės sutvarkinimas per immigracijos namų palaikymą, darbo biurų steigimą ir t. t.

3) Pramonės, prekybos bei kooperatyvio judėjimo tarpe lietuvių rėmimas.

4) Įvairios rūšies mokyklų knygynų ir t. t. steigimas.

5) Nelurtingai jaunuomenėi lankantiai augštesnius mokslus stipendijų teikimas.

6) Laikraščių, knygų ir kitų spaudinių išleidinėjimas.

7) Įvairių kultūros įstaigų bei organizacijų steigimas.

A. L. T. S. organizacijos pamatai:

1) A. L. T. S. nariai gali būti kiekvienas pilnametis lietuvis, bei lietuvi, nenustojusi delei kriminališkų prasižengimų savo teisų, taipgi ir draugijos.

2) Penki ar daugiau A. L. T. S. nariai gali sudaryti autonomišką kuopą.

Draugijos pripažįstancios virš paminėtus principus taipgi gali skaityti A. L. T. S. kuopos.

3) Augščiausia A. L. T. S. valdžia — tai jos narių ar kuopų atstovų suvažiavimas, kuris atsibuna vieną kartą į metus. Kiekviena kuopa nuo pirmojo simto savo narių siunčia du atstovus. Nuo sekancijų simtų siunčia tiktaip vieną atstovą.

Susirinkusieji atstovai aptaria visus A. L. T. S. reikalus ir išrenka Centro Valdybą, kuri ir išpildo suvažiavimo nutarimus ir rupinasi bėgančiais reikalais iki kitam suvažiavimui.

4) Centro valdyba susideda iš 7 narių: pirmininko, jo pagalbininko, finansų ir susisėsimų sekretorių, išdininiko ir dviejų komiteto narių.

5) Salip Centro Valdybos yra renkamos delegatų suivažiavime komisijos specialijų reikalų aprupinimui.

6) Centro izdas susideda iš nuolatinės mėnesinės mokeslies po 5c nuo nario, kurį kuopa surenka ir prisijunčia į Centro izdą, savo gi reikalams — kuopa gali užsidedi mokesčių, kokį nori.

7) Jeigu prieš suvažiavime nutarimus apskritai ar kokia jų dalį užprotestuotų (ant rašto) bent ketvirtadalis visų narių, dalykas turi būti pavesta nutarti narių referendumui.

SOCIALISTAI APIE S. L. A.

"Keleivio" redaktorius, straipsnyje apie Susivienijimą Lietuvių Am., pažymėdamas tos organizacijos augimą, kunigių agitaciją prieš ją ir naujai statomus kandidatus — tarp kitko sako:

Nors Susivienijimas gražiai auga, tačiau niekas neuzginčys, kad jisai augtu daug geriau, jeigu kunigai nevarytų prieš jį tokios niekingos agitacijos. Jie smėžia jį netik viešai, bet kaip girdėt, ir per išpažintį tą patį daro. Prigulinčius prie S. L. A. katalikus baugina "griekų išrišimo" neduosia. Sturpantame, niekas neuzginčys, kad tokią juodasimtišką agitacija organizacijai daug kenkia.

Taip dalykams stovint, Susivienijimas turėtų rimtai pagalvoti apie apsigynimą. Gūtis nuo užpuolimų organizacija gali pasekmingai tiktaip tuomet, kada jos priešakyje stovi gabūs ir tvirti vadovai, tokie vadovai, kurie galėtų atremti kiekvieną užpuolimą ir priešų taip suminkyti, kad daugiau jįsi bijotųsi ir užsabinli tą organizaciją.

Todel gi dabar, atimanties S. L. A. vėsiminkų rinkimams, S. L. A. nariai turėtų pasirūpinti, kad išrinkus tokią valdybą, kuri nesibijotų priešų, bet kurios priešai bijotųsi.

Mes girdėjome, kad nekurios kuopos nutarė į prezidentus statyti p. Kl. Jurgelionį iš Chicagos ir kad p. Jurgelionis su tuo sutinka. Kas žino dalykus, tas nepasakys, jog "Keleivis" turi p. Jurgelionii didelių simpatijų. Tačiau šitam klausime "Keleivis" balsuotų už jį. Dragesnio ir gabesnio polemikoje žmogaus už p. Jurgelionį mes nežinome. O Susivienijimo prezidentas ir turėtų tokiu būti.

Į vice-prezidentus nominuojama d-rė Baltrušaitienė, į kasierius J. Neviackas, o į daktarus kvotėjus d-ras F. Matulaitis.

Visi šitie žmonės yra gerai žinomi mūsų visuomenės veikėjai ir agituoti už juos nėra reikalo.

S. L. A. sekretorius p. Strimaitis, taipgi ne musų pažintų žmogus, bet turim pasakyti, darbštesnio ir daugiau savo darbu atsidavusio darbininko Susivienijimas da neturėjo.

Lietuvės Moteris

"Laisvėje" Lietuvių Moterų Progresyvisko Susivienijimo Raštininkė, Petrikenė, praneša, kad ne tik senos kuopos sutruto veikti, bet ir naujos turi riasi. Tas faktas liudija, kad ir musų sesės eina tobulyn; jos jau nebėra siauručių šeimynišku rateliu, ir pas jas su kiekviena diena gimsta gilesnis protavimas. Nors rupinimosi gijiniu gyvenimu ir plačiųjų minių interesais. Ir tai malonu įspudį. Mes turim kuo širdingiausia pasveikinti ias kad jos stengiasi budinti tebesnaudžiančias savo seses lietuves, kurias slėgia senoviskų papročių letena, kurios taip prišinasi naujos galdynės dvasiai ir jos reikalams.

Turime ir Rockforde L. M. P. S. 5 kuopa, kuri nuo iau mėtai laiko. Nors ši kuoponenerskaitylingiausia narėmis tačiau viešame darbe jos parodo nepaprastą gabumą ir pasišventimą. Jų parengti perstatymai, pasirodė gana navzdinigi, taip, kad nustebino ir tas draugias, kurios iki šiol veikė dailės ir scenos srtyje. Nėgana to, jos surengė ir prakalbū, nrisdėio kiekvieniame kultūriškame darbe. Jos taipjau dirba

ir vietiniame Liet. Selp. Fonde. Taip dalykams stovint noris tarti žodį: Prie darbo, sesės, brie darbo — svento ir praklėnans.

Bet randasi tečios pas mus moterų ir merginų, kurios dar tebegludi tamsoje. Ypač is merginų jos dažniausia tiktaizvalgosi į šalis ir daboja is kartos pures pasisuks pirklys, kuriam galėtų parduoti savo ateitę. Turime apie tuzing ir vedusiu socialistu. Bet iki šiol neteko patirti, kad nors vietini moteris dalyvautų tame darbe. Tik viena drg. B. Čirpai tiecė darbuojasi is Socialistų tarpo.

Vyrai turėtų ateiti moterims pagalba. Jie privadėtu skie vili joms, susipraimimo dvasia ir remti kiekviena progresyviską darbą, kuris gali but naudingas

moterų ir vaikams ir žmonių ses gerovei. Bet pas kai kuriuos vyrus dar tebeviešpatuoja senoviska dvasia; jiems bytik moteris, by tik apcina namus ir moka emalivvai nusisypsoti ji. Tuo jie ir pasitenkina. Man toks elgimasis atrodo labai keistu, kad pirmieviai panašiai daro. Geras.

KEWANEE, ILL.

"Naujiųjų" 11 numeryje pasakyla, kad 9 d. sausio buvo pasilinksminimas pas K. Vaičiūną. Tuo tarpu buvo vakariene pas K. Valančiūną ir jo moterį. Aukos rinkta nukentėjusiems nuo karės.

Valančiūno Specias.

Jau galima gauti senai lauktąją Shakespear'o tragedija

MACBETH

eilėmis lietuvių kalbon išversta K. Jurgelionies

Tai yra tragedija, kuriai nėra lygios visoj svieto literaturoj. Kiekvienas literatūros megejas privalo ją turėti.

MACBETHO Popieriniais aparais 70c
drobiniai aparais 85c
KAINA de lux odmeniniais ap. \$1.50

Užsakymus su pinigais siuskite adresu: "NAUJIENOS" 1840 So. Halsted St. Chicago, Illinois

Tie namai yra gera užėja svečiams su visokiais reikalais. Čia randasi didžiausia ir geriausia lietuviska ant West Side svetainė — perstatymams, baldams ir didesniems susirinkimams, kuri dar kelioms dienoms siuose metuose yra nužimta. Meldžiū kropties is laiko, nes vėliaus gali ir nebegauti. Apart to čia randasi dvi mažesnės svetainės miltinams ir šeimyniskiems vakariėliams. Svetainės patogios ir gerai įrengtos, žymokestis mažas.

M. MELDAZIS, 2242-14 W. 23rd Pl., Telephone Canal 1068

AUŠROS DIENINE IR VAKARINĖ MOKYKLA

eniausia ir geriausia lietuvių Mokykla, nes dabartiniai jos mokytojai yra lankę augštesnes mokyklas ir patyrę savo amate — mokytojavime. Jie ūros Mokykloje mokinama nuo pradinio mokslo, skaitymo ir rašymo iki kiek kas nori toli augštesnes mokslo šakas siekti.

MOKINIMO VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 4 v. po pietų; vakarais nuo 7:30 iki 9:30 val. Mokestis mažas. Prisirašyti galima visada. 3001 S. HALSTED ST.

Tel. Canal 5641

J. PIKIEL BROS.

LIETVIŠKA KRAUTUVĖ KA MES UŽLAIKOM.

Užlaikom naujausias mados Vyriškus ir Moteriškus visokius Cevetykus, naujausias mados visokius rūšies Marškinius, Kalmierius, Kepures, Skrybėles ir viską, kas tik yra reikalinga jaunuomenės apsarėmui. Užlaikom įvairius aukštinius, Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciuigus, Lenciuėgius, visokius Ziedus (Sliubinius ziedus padarom labai pigiai). Geriausio darbo Britvas, Peilus ir visokias Spilkas ir spilkutes. Puikiausiu popieru ir konvertu del rašymo laišku į Lietuvą ir kitur su visokiais Monologais, Dainoms, ir Istoriomis, turinčias savyje visokius paveikslus. Diodam atsakymus per laiskus ir prisijunčiam laivoms į visų Amerikos kraštu miestus. Visokios Maldaknygės ir svietiško turinio knygos. Taipgi turime muzikališkų instrumentų ir patis esame senai praktikuojančiais muzikantais. Reikalingi muzikantų kreipkites pas mus.

Paskutiniu laiku prieš Kalėdas mes daug padidinome visokias tavorais, kurioms dar nebuvo taip, kad musų kostumeriai turės didelį pasirinkimą.

718 W. 18th St. Chicago Ill.

Darbininkai ir Nedarbininkai

Sekamas straipsnis gvildena labai indomų darbo žmonėms klausimą. Kaikurie jo aiškini- mai yra ne visai teisingi — kas ir nurodyta tam tikrose Redak- cijos pastabose —, bet mes ti- kimės, kad skaitytojai ras jame ir nemaža naudingų, raginan- čių prie svarstymo, minčių. To- del mes jį ir dedame. *Red.*

Paprastai yra suprantama, jog darbininkas tas, kuris dir- ba. Bet tai nevisai teisinga, nes žmogus gali dirbti ir nebūti pri- skiatomas prie darbininkų ei- lės. Tad, pirmą negu priskai- čius žmogų prie darbininkų, reikia pažūrėti, koks yra jo darbas. Tikrais darbininkais mes vadiname tik tai tokius žmones, kurie atlieka naudingą darbą visuomenei. Pavyzdžiui, žmogus dirba fabrike prie uki- o mašinos. Jis padaro tas maši- nas, kurioms ukininkas geriau išdirba žemę ir, kaip pasekmė to viso, užauga gausūs vaisiai, kuriais kaip pats ukininkas, taip ir tas minėtos mašinos dar- bininkas maitinasi. Toks žmo- gus yra tikras darbininkas ir tu- ri teisę juo vadintis. Žmogus, dirbąs kasykloje, pagamina ku- rą, kuriuo visą mašiną galima varyti, kurios iš savo eilės, iš- duoda tiesioginį naudingą dar- bą; taipgi tomis pačiomis ang- limis ir pats žmogus apsaugo- ja nuo šalčio. Taigi ir jo dar- bas yra naudingas visuomenei. Gatvės valytojas, išvežiotas prekių ir visi kiti tam panašūs yra naudingi darbininkai, nes pirmasis nuvalo gatves, kas pa- daro jas dailesnėmis ir tuo pri- sideda prie sveikatos palaiky- mo, kuomet pastarasis prista- to į reikalingą vietą jau padirb- tus daiktus.

Nėra reikalo, kad žmogus bu- tų tiesioginiai naudingas išdir- bėjas, nes gal jo pagamintas produktas, kaip tokiis niekuo- met nėra žmonių suvartojam- as; vienok per visą eilę per- keitimų tas produktas gali ta- pti naudingas. Taip geležies ru- džių kasėjas išvykio pasirodo visai be naudos, nes tokios ru- džys niekieno nėra vartojamos. Bet jasias perdirbus, atskyrus geležį nuo bevertės medžiagos, pirmesnis darbas pasirodo jau būtinais reikalingas, nes šian- dien be geležies gyvenimas vi- sai būtų neįgalimas. Iš priežas- ties didelio pramonijos pakili- mo, tokia eilė darbo ir darbi- ninkų būtina, nes tokis proces- as palengvina patį produktų pagaminimą. Taigi, spren- džiant apie darbo naudą, reikia visuomet žiūrėti ne į tiesiog- nį produktą, bet į galutinį. Jei- gi pastarasis yra naudingas, tai ir visas darbas, abelnai imant, prie to padėtas yra taipgi nau- dingas. Tik panašus žvilgsnis tegali duoti nuodugnį bei aiš- kų supratimą apie darbo, o ir apie paties darbininko, nau- dingumą.

(Reikia pastebėti, kad darbo ir darbininkų skyrimas į nau- dingus ir nenaudingus visgi y- ra nelabai aiškus — kas apsi- reiškia ir paties straipsnio au- toriaus išvadžiojimuose. Jisai, pav. gatvės šlavėję priskaito prie vienos rūšies darbininkų su angliakasiais, tuo-gi tarpu pastarasis gamina prekes, o pir- masis jų negamina. *Red.*)

Šičia tekalbėjome apie dar- bininkus fiziškai dirbančius, t. y. tuos, kurie savo rankomis arba, geriaus pasakius, raume- nimis dirba. Paprastai tik šis,

skyrus darbininkų tėra ima- mas atidom, kada panašus klaui- simas gvildinama. Tai nėra klaida, bet tai yra persiauras darbininko prasmės apsklem- bimas, ir delto negalima tuo už- siganėdinti. Mat, visas darbas negali būti atliktas vien fiziš- ka spēka, nes protas irgi daly- vauja darbe! Todėl čia ir pasi- rodo antra dalis darbininkų — vadinamų proto darbininkų. Čia truputį pakalbėsime apie juos.

Seniau, kada pats žmogus, ką-nors pasidareš, pats ir su- naudodavo savo visą darbo vai- sių, tai panašus klausimas vi- sai pas jį nekildavo. Bet civi- lizacijai pakilus, pasirodė, jog žmogus kokį vieną darbą arba jo mažutę dalelę gali kurkas greičiau ir geriau atlikti, taigi tapo įvesta pasiskirstymas dar- bo arba specializacija. Šiandie padarymui bile kokio darbo daugel žmonių reikalinga. Sa- kysime, prie siuvimo švarko: vienas sukerpa, kitas pastriguo- ja, trečias vienur susiuvia, ket- virtas kitur, penktas prosiuja, šeštas skyles siuva, septyntas guzikus ir taip toliaus. Paga- minti vieną švarką reikalinga net keliolikos žmonių. Bet dar- bininkas, kuris siuvinėja sky- les, prie to vieno darbo ir pra- leidžia visą laiką, kuomet seno- vėje ne tik vienas ir tas pats žmogus pasiudavo visą švarką, bet jis pats ir žemę arvdavo, ir javus įpdavdavo, ir gyvulius au- gindavo, ir batus siudavo ir na- mus pasistatydavo — žodžiu sakant, viską pasigaminavo, ko tik jam reikėdavo. Toks pri- dūmityvis darbas, žinoma, nega- lėjo būti spartus. Nors žmo- gus pats viską sau pasidaryda- vo, bet užtat negalėdavo gerai, greitai ir dailiai pasidaryti. Da- bą gi asmuo besilavindamas kokiame-nors viename darbe ilgus metus, taip įgusta, jog at- lieka jį gerai ir greitai ir sutau- po nemažai laiko ir triuso. Toks darbo sutvarkymas, tikiu, visi sutiks, yra labai nau- dingas visuomenei, nors reikia pa- sakyti, kad prie dabartinio gy- venimo sąlygų yra tame sutvar- kyme ir ydų, kurias reikėtų prašalinti.

Taip, mes randame žmonių, kurie visą amžių praleidžia vien protiškame darbe. Ant jų rankų puslių nematysime, jiems niekuomet nė rankos, nė strėnos neskauda nuo fiziško persidirbimo, vienok jie pri- klauso prie tos pačios klesos, kaip ir darbininkas su puslėto- mis rankomis. Jie yra nau- dingi darbininkai. Inžinierius iš- mieruoja žemę, išveda kelius, pastato tiltus, mašinas, tas ma- šinas gerina, sužino, kokie žė- mės sluogsniai apačioje randa- si, pasako, kur anglis randasi ir t.t. Tokiu būdu jis yra labai naudingas visuomenei, nes jis daugel prisideda prie gyveni- mo palengvinimo ir aprupini- mo kasdieninių jos reikalų. Jis tą viską atlieka protu; jis taipgi dirba ir delto yra toks-pat dar- bininkas, kaip ir pats angliaka- sys. Agronomas pasako, kas reikia daryti, kad geriau javai derėtų, ir tik ačiū jam, kur pir- miaus mažai arba niekas neau- gdo, šaindien, su agrikultūros mokslo pagalba, žmogus gauna gerus javų užderėjimus. Pro- fesorius, tyrinėdamas gamtos paslaptis ir jasias suradęs, kitus to paties išmokina. Jis netik pagerina duonos kšni, bet ir pasako, kas aplink mus ir ko- kiu būdu darosi; taipgi jis du- da geresnį supratimą apie patį žmogų. Kuomet primiaus žmonės perkuno bijodavosi ir garbindavo kaipio dievą, šian- dien jis pakinkytas mus pačius

veža, kur tik norime. Apie da- ktarus tą patį galima pasakyti. Seniaus, pasirodžius kokiain- nors užsikrečiamai ligai, žmo- nės pasijusdavo žiaurais liki- mo globoje ir dauguma tapda- vo giltinės auka, nes jis nemo- kėjo tam pasipriešinti. Dabar kitaip dedasi: žmogus jau ge- riau žino, kaip nuo to apsisau- goti arba, įkliuvus nelaimėn, kaip išsigelbėti. Pavyzdžiui, kada Francija pradėjo Pana- mos kanalą kasti, ten buvo la- bai išsiplatinęs geltonasis dru- gys, ir vos darbininkai atva- žiuodavo į darbo vietą, kaip ta liga pakirsdavo juos. Tokiu būdu ten daug žmonių rado mi- rti ir nemažai pastangų nuėjo veltui. Francija, matydama ne- galėsianti darbą toliaus varyti, pavedė jį Suvienytoms Valsti- joms ir šios nusiuotė expertus daktarus iširti priežastis tokios baisios ligos. Po ilgo tyrinėjimo pasisekė surasti tos ligos pra- džią — tai buvo tolos veislės uodas, kurio įkandimas gimdy- davo geltonąjį drugį. Dabar paliko tik išnaikinti tą uodą, o liga pati pranyks. Taip pada- ryla ir šiandien ta vieta yra visai sveika. Ten jau niekas nebemiršta drugiu, o kanalas jau gatavas ir jis atveria dides- les darbus prekybai. Tat kur pir- miaus panašus apsiereikimai sukeldavo didžiausią baimę žmonių, dabar tas visuome- nės nebegadina. O vis tai protiško darbo vaisiai. Taigi šie ir kiti žmonės, dirbantieji vien protiškai, yra taip-pat nau- dingi darbininkai ir jie yra to- kie-pat darbininkai, kaip ir tie, kurie dirba fiziškai. Tokiu bū- du galima pasakyti, kad tikras darbininkas yra tas, kuris atlie- ka naudingą visuomenei darbą, nežiurint ar jis dirbtų fiziškai ar protiškai.

(Čia ir vėl apsiereiskia neaiš- kumas to skirtumo, kurį p. Tauras daro tarpe darbininkų. Sulgi jo išvadžiojimais univer- siteto profesorius arba šiaip mokslininkas priklauso prie vienos kategorijos su inžinie- rium, dirbančiu kapitalisto į- staigoje. Socialis tų žmonių padėjimas yra visai kitoks. *Red.*)

Yra dar grupa žmonių, ku- rių darbas neproduktyviskas, tai yra: tepliotojai, muzikai, dainininkai, artistai. Šieji nors didžiai svarbią vietą užima žmonijos gyvenime, vienok, iš pirmos pažiūros, naudingo triuso neatlieka; bet jie priklauso prie darbininkų klesos. Dailė, abelnai imant, nėra dalis ekonominio žmogaus gyvenimo, bet paveikslais arba muzika iš- reikštosios idejos auklėja žmo- gaus augstesnius jausmus, da- ro jį švelnnesniu atsinešime link jo bendrų, o tuo stiprina visuomenės ryšius. Lošėjai - artistai dar aiškiau perstato žmogaus biauų, žemą gyveni- mą, iš vienos pusės, ir augštą, prakilnų, naudingą, iš antros pusės. Scena yra miniatura draugijinio žmogaus gyveni- mo, kame publika mato, kaip dorus tai ir nedorus pasielgi- mus, iš ko kiekvienas gali pasi- mokinti. Kadangi kiekvienas žemas pasielgimas yra atstu- miantis, o prakilnus patrauk- kiantis, tai, neabejotinai, pasta- rajį dažnas pasiskirs sau už pa- vyzdį. Tokiu būdu dailės tvė- rėjai yra svarbūs ekonominia- me gyvenime ir delto jieji pri- skaitomi prie eilės darbininkų armijos.

Vienok dar randame advoka- tus ir agentus, kurių iki šiol vi- sai neminėjome. Pirmieji da- bartiniame surdyme yra rei- kalingi, nors ir visai neproduk- tyviski. Tečiaus, tikint į pro- gresą, ypač persistatant ateities

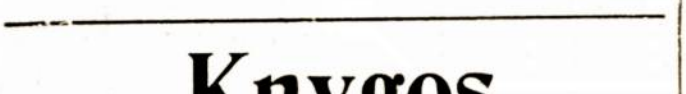
draugijos sutvarkymą, kame visi bus lygūs toje prasmėje, kad kiekvienas turės lygią pra- gę lavinti savo gabumus ir są- žiniškai tarnauti žmonijai pa- gal savo išgalę — tai tuomet ad- vokatai visai bus nereikalingi, o jeigu ir bus jie, tai ne dabar- tiniems tikslams. Visokie a- gentai yra ne tik neprodukty- viški, bet didžiai išnaudojantis draugiją, nes, viena, jie nieko o nieko nepagamina, o antra, kitus išnaudoja. Pavyzdžiui, tulas tavoras, sakysime, įpau- namoji mašina, per čielą eilę pereina kol patampa gatava vartoti. Bet savininkas maty- damas, kad ir kita dirbtuvė už patį pagamina ir už tą pačią kainą parduoda, pasamdo žmo- nes, kurie važinėja nuo ukinin- ko pas ukininką ir įkalbinėja jiems pirkti tas mašinas, buk tai jos esančios geriausios. Fab- rikantas atsiekia savo tikslo, bet pirkėjas tos mašinos nema- žai nukendia, nes be jos vertės jįsai turi užmokėti ir už agen- to triusą. Be panašaus agento žmonės gali apsieiti, todėl jie neturi jokios vertės. Imkime pačią, kuris čia randasi vald- džios rankose — ar kas nesu- gebia nusipirkti pačio ženkle- lių, pasiūstis registruotą laišką, ar kokį kitą siuntinį be agento pagalbos? Nė vienas šiam da- lyke nereikalauja agentų. Ko- del-gi visoje pramonijoje tas nebutų galima įvykinti? Tuo- met tukstančiai neproduktyvi- ški spėkų, tapų naudingomis. Šičia, reikia pasakyti, negalima kaltinti žmonių, kurie užsiima šiuo amatu, nes kiekvienas valgyti nori ir tokiu būdu grie- biasi bile pasitaikiusio darbo. Priežasties reikia įieškoti pa- čiam draugijos surdyme, kame gludi šaknis to viso.

(Sprendžiant pagal socialį žmonių padėjimą, agentas kaip tik reikės greičiau priskaityti prie darbininkų klesos, negu profesorius arba ukininkas. *Red.*)

(Bus toliaus.)

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

Voninės, lyjančios ir marių vandens vonios. Taipgi didelė maudynė (swimming pool) 3514-16 W. 12th St., arti St. Louis Ave ir 1115-17 S. Paulina St., arti 12th St. 12th St.: Tel. Kodzle 8902 Paulina St. Westerville

RUSSIAN TURKISH BATH WITH SALT

Knygos

gaunamos naujame knygyne. Reikalaudami knygų adre- suokite "Naujienu" Knygynan. 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill

MACBETH
Tragedija 5-ae aktuose. Parasė William Shakespeare, eilėmis lietuvių kalbon iš- vertė K. Jurgelionis.
Tai yra tragedija, kuriai nėra lygios vi- soj svieto literaturoj. Kiekvienas litera- turas megijas privalo ją turėti.
Macbetho kaina
Popieriniaiis apdarais 70c
Drobiniais apdarais 85c
De lux odmeniniaiis apdarais \$1.50
ADOMAS IR JIEVA. Kiekvienas iš mu- so girdeleme nuo motinos pasaką, kad žal- tis pagundė Jieva nusikinti vaisių nuo me- džio pažinimo. Šioje knygutėje taipgi kal- bama apie tą patį pažinimo medį, tik tai kaltinama, na kas kaltinama tas kaltina- ma, bet tik tai ne žaltis.
Vertėtu perskaiityti kiekvienam, nes kai- na tik tai 10c
GYVAS GRABE.
Zingeidus pasakojimas apie tai, kaip Skotijos girti lietuvių tik-ka nepalaidojo užmigusio vaiko. Skaitai knygutę ir ma- gatai: "Kad tave šimts pykčių, tai mat ko- kius šposus moka dar lietuvių iškirsti!"
Kaina 10c
DRAUGIJOS IR ORGANIZMŲ EVOLIU- CIJA. — Parasė A. M. Lewis. Vertė A. J. Karalius
"Kaip dangų, taip ir ant žemės, kaip radome, taip ir paliksime" taip šneka visi seniai konservatoriai, atžagareiviai. "Vis- kas mainosi, viskas keičiasi ir tai tobu- lesnion pusėn," atsako jaunieji, kovotojai už geresnę ateitį. Ir knygutėje aiškiai, kaip ant delno, parodyta tasai keitimasi arba evolucija. Kaina 50c
NUOSAVYBES ISSIVYSTYMAS. Para- sė P. Lafargue, garus francuzų rašytojas. Lietuviškai vertė A. J. Karalius. Plačiai ir nuodugnai išaiškina apkalbamą dalyką. Apie knygos turinimą liudija patsai autoriaus vardas 50c

DARBAS — romanas vieno išymiausių francuzų romanisto.

Romane piešiama socializmo gadynės pradžia, ir nors tai yra tik rašytojo sva- jonė, bet taip šviesi, taip skaisiti svajonė, kad nei nepajunti kaip tapsti jos užavė- las. Reikalinga perskaiityti kiekvienam, o ypačiai duoti pasiskaiityti tokiem, kurie nei neišmano, kad gali buti ir geresnis gyve- nimas. Kaina 75c

—
GRIUVESIUOSE.

Parasė Konst. Jasiukaitis. Autoriaus vardas liudija apie knygutės vertę. Liud- nas, pilnai autoriaus dvasioje pasakojimas. Kaina 15c

IŠ SIRDIES. Parasė James Allen. Kny- gelė nurodo paprotį ir jo svarbą žmogaus gyvenime. Kaina 15c

NAMAI PRAGARAI. Komedija. Parasė Harry L. Newton, vertė J. Ilgaudas. Labai gva ir juokinga komedijėlė ir tinkanti su- lošti bile kokioj scenoj. Ypatinai tin- kanti mažose vakaruose, nes mažai rei- kalauja prirengimų, o išpudis visados pa- lieka geras ir publika užganėdinta. ... 10c

ZENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIE- KINYS IR LYTIŠKOJI ETIKA. Parasė Barabošius. Kaina 15c

KAIP APSIVESTI IR LAIMINGAI GY- VENTI. Gana naudinga knygėlė del mu- su jaunomėgės. Kaina tik 15c
KUPRELIS. Viena iš puikiausių pasak- ū, parašytų lietuvių kalboje. Parasė J. S. Seinius. Kaina 75c
PAZVELGUS ATGAL. Sociologiskas ro- manas. Parasė Edward Bellamy. Sulietu- vino Pranas Stulelis. Kaina \$1.00

AMERIKOS PILIETIS. Kuopuikais pamokinimai kaip likti suvienytų Valstių pilieciu, taipgi sutrauka Suvienytų Val-

stijų konstitucijos ir motery teisės Illinois Valstijoje. Surengė J. Ilgaudas. Kaina 25c

SOCIALIZMAS—KUOMI JIS YRA IR

KAIP JIS IVYKTA. Labai puiki knygutė, suprantama kiek- vienam; bet žingeidi mokytam-teoretikai, nes stebėtinai gvyai parašyta. Kaina 15c
DVASISKŲ TĖVELIŲ DARBAL. Knygutėje randasi daug indomų faktų apie "tėvelių" gyvenimą, kuriais galima lengvai užkimšti burną ir davatymui ir davatkal. Kaina 25c

—
E. STEPONAICIO RASTAL.

Nors tai ir nedidelė sulyginamai su kai- na knygelė, bet norinčiam suspažinti su tikrai dailia poezija, patartina ją nusipir- ki. Nes toje knygutėje randasi ne taip by kokios "tarataikos," kurias mes skai- tome kasdien laikraščiuose, o tikra, pil- noje to žodžio prasmėje, poezija. Kaina \$1.
"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St.,

Petras Kenutis

3238 SO. HALSTED ST.
Didžiausia Lietuviška Cigarų, Ciga- retų ir tabako kradutė ant Bridge- porto, Chicago. Didelis pasirinkimas ir pigios kainos. Draugystės, ba- liams ir piknikams gauna pigiau pas- mus negu dirbtuvėse. Užlaikome vi- sokios rūšies Rusiško tabako ir ci- garetų. Pagal reikalavimą siun- čiam ir į kitus miestus ir vietas.

Dovana nuo SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS 1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuviui dar neturėjo, nesa nebuvo las gali toki išleisti. Greta įdomiai parinktų reikalingų kalendorių žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaity- mai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriau- sių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais vir- šialiais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, vi- suose lietuviškuose kningynuose. Todėl reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo kningų agentus, tai reika- laukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agen- tams rabatas. Kreiptis: A. B. Strimaitis 307 W. 30-th St. - - New York, N. Y.

Del gerų brangių akmenų ir vestuvėms žiedų 14 K. atekite pas H. JOFFEY, Jubilerius 4625 S. ASHLAND AVE., -:-:- CHICAGO, ILL.

\$26,800,000,00

Suviršum depozitų turi dabar didzi- lis Valstijos Bankas-State Bank of Chicago

uo jo isteigimo 1879 metuose ra- šiai bankas nuolatos augo taip, kad šiandie jo kapitalas ir atsarga yra dau- giau kaip keturi milijonai aštuoni šimtai septyniolika tukstančių dolerių — \$4,817,000.00.

Be 36 tukstančių žmonių, kur turi pasidėję savo pinigų šiame banke, čia jau sudėta Su- vienytųjų Valstijų valdžios, Illinois valstijos ir Chicagos miesto pinigų.

Lietuviai, kuriems rupi saugumas jų pini- gų, tegul pasideda šiame banke. Daug lie- tuvių yra pasidėjusių čia savo pinigų, ir džiaugiasi. Atėję bankan klauskite Mr. Lalis.

Bankas moka 3%. Atdaras nuo 9 ryto iki 3 val. po pietų; Subatomis iki 2 val. po pietų. isidomėkite adresą

STATE BANK OF CHICAGO

Kampas La Salle ir Washington Sts. prieš City Hall.

Pasikalbėjimas Jono su Juozo

— Gerą rytą, Jonai!
 — Gerą, gerą — Juozai. Bet sakyk, kokiū būdu tu sumaniai mane sveikintį lietuviškai? Iki šiol aš visuomet girdėdavau hello, good morning — ir tam panašiai.

— Mums, vyčiams, vienas spykeris pasakė, kad butume atsargūs prie socialistų. Girdi, jie sako, kad mūsų garbingi kareiviai užmiršo lietuviškai... Tai gi aš norėdamas pasirodyti tau gėru lietuviu ir kataliku, pasakiau gerą rytą. Mat tai!

— Na matai, Juozai, ar aš nesakiau, kad jūs mokinatės nuo socialistų. Tai kodėl jūs bijotes jų?

— Tylėk! Baigaš, — kad tu žinotum vyčių vaiko galybę...

— O kame ta jų galybė? Juk unigą Mickevičių nepajiegėte užvajavoti.

— Tu šarap, Jonai. Juk tu nežinai, ar mes norėjome užvajavoti, ar...

— Užbaniutyti!

— Baigaš! Leisk man išekspleinyt. — Mes norėjome tam bimbizui atsuktį kalnierių, kad jis nebeišdrįstų šmeižti mūsų katalikišką vierą. Bet jis, matyt, labai mandrus — paspruko!

— Matai, Juozai, tu nuolat tvirtini, kad socialistai yra didžiausi bedieviai. Pasirodo tečiau, kad jūs patis esate dievo įsakymų laužytojai. Juk katalikų prisakymuose aiškiai pasakyta, kad "mylėk artymą savo." O kaip jūs jį mylitė — su lazdomis! Turbut kunigai padarė klaidą, organizuodami tą vyčių vaiską.

— E, Jonai, tu, matyt, nieko nesupranti, jei taip sanprotauji. Anava, pereituose mūsų kuopos manebuose mums kunigėlis aiškiai pasakė, kad vyčiai privalo apginti šventą vierą ir kariauti visokiais budais prieš cecilikus. Girdi, jei jūs esate ženotas — vykite lauk bedievius, nelaikykite jų ant burdo. Jei esate singelis — meskite lauk iš susirinkimų, balių ir...
 — Ir, žinoma, iš salionų.
 — Suprantama!
 — Juozai, socialistai nelankotas "šventvietes." O kas del "burdo" ir pasilinksmimų, tai jie irgi nesirodo tarpe "vyčių." Jie žino, kad "vyčių" vaiskas nieko prakildnesnio nesurengia, apart lietuviškų "vakarųškų."

— Kaip aš žiuriu, tai tu, Jonai, kiek tik galėdamas kandžioji mūsų vierą. Tu prasi-manai visokių nebutų dalykų, kad tik atitraukus žmones nuo tikėjimo ir Dievo.

— O jūs Simpsono, Hoosick Falls'o, Detroito karžygystės — ką gi jos turėtų reikšti?

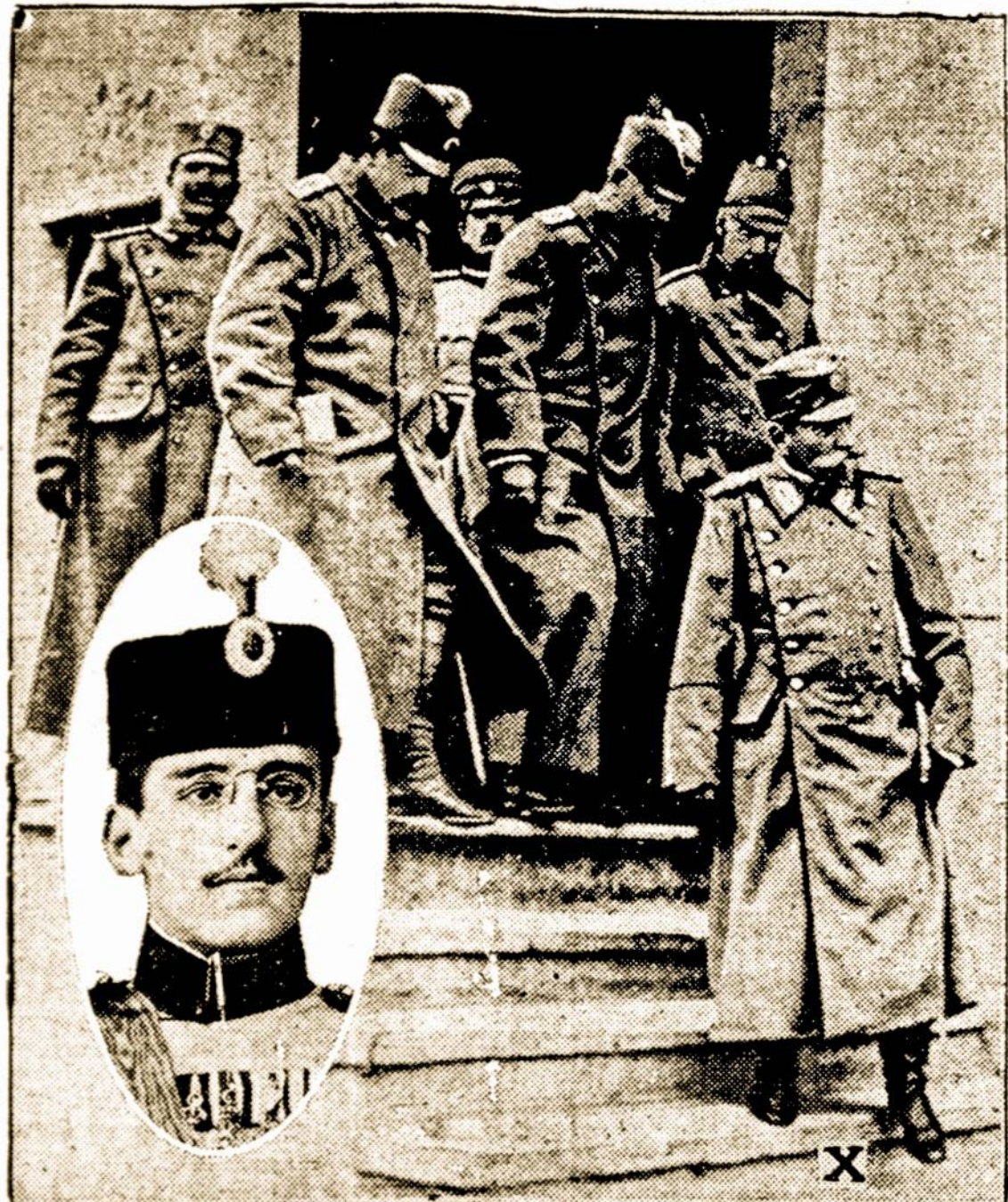
— E, nutilk, Jonai... Kas buvo, tas jau praėjo. — kam apie tai kalbėti... Tai tik priekabių jieskojimas.

— Jokių priekabių aš Juozai nė nemanau jieskoti. Bet jeigu tu nori, tai aš pasakysiu, kad pirmieji priekabių jieskotai yra lietuviški "vyčiai." Tik pasiskaityk jūsų pakraipos laikraščius, pamink kad ir tokio juozapinio organo išleistą "Imk ir skaityk" ir tu pamatysi, kas jiesko tų priekabių, arba kap tu sakai — kandžiojimų.

— O iš kur tu žinai, kad tai mūsų, katalikų, išleista? Ar tuo vardu negalėjo pasivadinti koks bedievis?

— Matyt, Juozai, tu pats savo organizacijų išleistų raštų neskaitai, jei pa... štai kalbi.

KARALIUS BE SAVO KARALYSTĖS.

(1) Serbijos karalius Petras su savo stabu. (2) Serbijos sosto įpėdinis Aleksandras, kuris dar faktiškai yra valdovu Serbijos, kuri yra visą teutonų užkariauta.

— Na, jeigu jau ta knyga tokia parmazoniška, tai mažai reikės apskusti jo didenybei — vyskupui?...

— Juozai, ar tu manai, kad visa tai yra daroma be vyskupo žinios?

— Suprantama! Argi tu manai, kad vyskupas liepė kun. Kraučionui pasilaikyti Kolasinskio giminių paveldėta turta?

— O keno bažnyčių turi tasai vyskupas?

— Hum... matai, Jonai, para-pijonai jam užrašė...

— Bet visgi tai ne jo.

— O gal ir tavo tiesa. Leisk man apie tai pagalvoti. Sudiev!

— Keliauk sveikas.

M. P.

Skaitytojų Balsai

ATSAKYMAS C. JUSKAI.

Daugelis žmonių klausia savęs: kodėl tarpe mūsų tiek daug užsivarinėjimų ir kivirčių svarstant kokį nors visuomenės klausimą? Atsakymas lengvas — mūsų žmonės dar per daug nekulturingi, per daug giliai įklimpę tamso ir nežinės raištan... Matosi dar aiškūs ženklai primityvio žmonių gyvenimo. Pirmose eilėse to mūsų nekulturingumo arba, teisingiau pasakius, išgerimo stovi klerikalai ir jų pakalikai. Kas gi negirdėjo tokių nepraustaburnių, kaip Račkus, "dr." Maliauskas? Kam neteko parausti nuo jų kalbos "perlu?"

Bet jiems dar nepakanka to. Tą savo išgerimą jie perneša ir į laikraštį. Ir ten jie stengiasi išplusti sau nepatinkamus žmones. — Jų gi prisžiūrėję, tą patį bando daryti ir jų nesvarstantis pasekėjas iš minios tarpo. Puikus pavyzdys tam gali būti mano oponentas p. C. Juska. "Naujienu" nr 9 jis taip įsiskarščio, kad nepavydėjo man nė tokių "garbingų" ir "gražių" žodelių, kaip "šmeižikas," "pusprotis," "sąslava" ir tt. Mat jam nepatiko, kad aš pakritikavau p. Hermanowicz'o sumanymą. Ir užtai jis paprastu lietuvišku budu iškolioja mane! Puikus pavyzdys mūsų nekulturingumo — ar ne?

Skaitytojai tur-but pamena mano išvadžiojimus, todėl nekartosis jų antrą sykį. Pasakvsnui tik tiek kad mano oponentas stengiasi laikinti ton mano straipsnio vieton, kur sakoma, kad mes neprivalome

pasitikėti ponų milijonierių mielaširdyste, nes jie visviena mūsų nešels, kaip kad belgus ir tt. Galiaus mano buvo išreikšta pageidavimas, kad tu turėtū pasirupinti mūsų organizacijos ir laikraščiai. Įpykęs

(Tąsa ant 8-to pusl.)

Amerikos Lietuvių Mokykla

Mokina Anglišką kalbą
 " Lietuvišką kalbą
 " Aritmetikos
 " Knygyvedystės
 " Stenografijos
 " Typewriting
 " Pirklybos teisų
 " Abelos Historijos
 " Suv. Valst. Historijos
 " Geografijos
 " Pilietyvės
 " Politikos Ekonomijos
 " Dailarastystės

Mokinimo Valandos:
 NUO 8 RYTE IKI 5 VAL. PO PIET.
 VAKARE NUO 7:30 IKI 9:30
 3360 EMERALD AVE., CHICAGO.

AR SKAITAI "LAISVĖ"?

Jeigu dar neskaityti, tai tuojau užsirašyk arba pareikalauk vieno numerio pažūrėjimui.
 "Laisvė" yra didžiausias darbininkų laikraštis, nes dabar eina dvigubai padidinta, t. y. 8 puslapių. "Laisvė" išeina 2 sykį per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio.
 "Laisvė" telpa daug naudingų straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apart to, yra įvestas speciališkas skvrius dėl mokymų.

"Laisvės" kaina tik \$2.00 metams, serijai metų \$1.00. Užsienyji metams 1.00.
 Nelaik jįgal, nes vėliau kaina rasi bus padidinta.
 Adresuok šitai

"LAISVĖ"
 1922 S. Kedzie Ave., Chicago.

Reikalinga lietuvių mergina dirbtel ofise. Turi mokėti angliškai. Gera mokestis. Geras darbas. Atsiskaitite 7:30 val. vakare:
 Kolar Kakusta,
 733 W. 18th St. Room No. 4.

PRANEŠIMAI

PRANEŠU GERB. visuomenei, kad aš užlaikau ekspresą. Kam reikalinga persikraustyti, atvežti anglis ar suteikti tam panašų patarnavimą, meldžiu kreiptis į mane.
 PETRAS MICKEVICIA,
 5300 Federal St Chicago.

ANT RANDOS

PARSTRANDAVOJA parankioj vietoj štoras. Butų gera vieta barzda-skūčiui. Apie linkėje tokio amatninko nėra. Pigi randa. Kam reikalinga Kreipkitės: 2922 W. 43 str.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo pačios Eleonoros Meilius-Kunikaitės, iš Kaurio gub., Telšių pav., Laukuvos miestelio. Paėmė mano visus geruosius drabužius ir 25 dol. pinigais. Pabėgo 30 d. spalio, 9 val. išryto. Kas pirmas praneš — gaus 25 dol. dovanų.
 Jonas Meilius,
 1134 So. Canal St., Chicago, Ill.
 Meldžiu pargrįžti, jeigu truksta kelionei pinigų, parašyk man laiška, aš pristysiu ant tikieto. Sugrįžus gyvensti, kaip gyvenus.

REIKALAVIMAI

MERGINŲ REIKALAUJAME dirbti į plaukų dirbtuvę.
 Z. HORWICH
 2455 Archer Ave., Chicago.

REIKALINGA MERGINA

Reikalinga mergina prie stubos darbo. 4 asmens šeimoje, moderniški kambariai, geras užmokestis. Tegul atsišaukia ypatingai, laišku ar per telefoną. P. Zimantienė 3252 S. Halsted St., Tel. Yards 2544.

MERGINOS ar MOTERS ne senos pajieškau prie namo darbo ir salionų. Mokestis geras — \$5 savaitėje ir daugiausiai Valgis ir visas užlaikymas. Meldžiu atsišaukti.
 Stanley K. Adomaitis
 626 W. 18th Chicago, Ill.
 Tel. Canal 4235

Reikalaujame stenografės, mokančios gerai rusišką ir lietuvišką kalbas. Darbas pastovus. Room 205, 160 N. Fifth Ave., Chicago.

REIKALAUJU bučeriaus atsakančio savo darbe. Turi kalbėti lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Atsiskaitite:
 1957 Canalport ave., Chicago, Ill.

REIKALAUJU bučeriaus gerai žinančio darbą; turi kalbėti angliškai ir lietuviškai. Atsiskaitite:
 3212 So. Wallace Str., Chicago.

ANT PARDAVIMO

APLEIDŽIA miesta. Aukauja savo puikius naujus rakandus už labai didelį bargeną \$150 seklyčios metas iš tikro skuros ir naujausias mados už \$35.00, taigi puikius valgomos ir miegamojo kambarių rakandus. 2 didelės karpetos, taigi ir naujas pianas. Parduosime už Jūsų kainas. Rakandai vertoti tiktai 6 savaites. Parduosime atskirai.
 Nordin
 1922 S. Kedzie Ave., Chicago.

GYVENK KUR TYRAS ORAS. \$200 įmokėjus nupirksi 5 kambarių modernišką namelį su dideliu tvartu, ant vieno akro žemės, arti Morgan Park 5c į miestą. Gera vieta vištoms ir daržovėms auginti. Kaina \$3,500.
 PHELAN and WESTPHAL
 38th and Archer Ave., Chicago.

PARSIDUODA greitai laiku dviejų pagyvenimų ir beįsmanu medinis namas 1240 W. 32nd st. Pardavimo priežastis — savininkas — apleidžia miesta. Savininko adresas:
 H. Czech,
 2007 S. Jefferson str., Chicago.

PARSIDUODA 5 kambarių visai nauji rakandai už labai pigę kainą. Kam reikalinga meldžiu kreipties sekkančiu antrašu:
 Jonas Meilius
 1134 Canal str., Chicago, Ill.

PARSIDUODA grosernė ir bučernė. Biznis išdirbtas nuo seno laiko. Pardavimo priežastis — savininkas apleidžia Chicago. Kreipkitės į: Naujienu Ofisą N8, 1840 S. Halsted st

Skolina Pinigus

Paskolinam Jums pinigus ant antro morgičio ant Jūsų nuosavybės. Mes skaitom 6-tą nuosimtį ir Jūs galite išmokėt kas mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmo-kėjimui mokesčių arba nuosimtį už savo savastį, arba jeigu nori išmokėt savo pirmą morgičį; jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontrakto, kreipkis į mus.

LOUIS STERN and COMPANY
 Mortgage Bankieriai
 5 N. LA SALLE GATVE
 Kampas Madison ir La Salle gatvių.
 Kambarys 909. Telefonas Main 8445

Telephone Humboldt 4532.
 Atdara dieną ir naktį
 THE KAPLAN BATHS
 Rusiškos-Turkiškos ir visokios
 MAUDYNĖS
 Taipgi Moterims Rusiškos ir Turkiškos.
 MAUDYNĖS.

Taipgi užlaikome barzdaskutyklą.
 1914-1916 W. Division St.,
 netoli Robey St., Chicago.

MOKYKIS BARBERYSTĖS — Mes mokiname šitą šviešų, švarų ir greitai išmokstantį amatą; geriausi nurodymai, lengvos išlygos, įrankiai duodami; darbas kiekvienam vyrui; galima užsidirbti šiek-tiek pinigų mokinanties; ateik pasimatyk su mumis arba rašyk del platesnių informacijų. Adresas:

Burke Barber School

Dept. D. 610 W. Madison St., Chicago, Ill.

NEPRALEISKI PROGOS

Parsiduoda kampinis namas labai geroj, lietuvių apgyventoj vietoj, kurioj randasi ir salionas lietuvių apgyventoj vietoj. Priežastis pardavimo yra ta, kad savininkas yra sveltimitautis. Del platesnių žinių kreipkitės rityais iki 9 val. pas:
 JUOZAPAS SKINDERIS
 3362 So. Halsted Str. Chicago.

MORRIS N. FRIEDLAND RUSAS ADVOKATAS.

155 N. Clark St., 513 Ashland Block. Tel. Central 1443. Praktikuoja visuos teisnuose Amerikoje ir Rusijoje. Vakare ofisas 2038 S. Halsted St., Tel. Canal 4639. Įėjimas pejubiliurių sąkrova.

MOKYKIS BARBERYSTĖS. Praktiški Nuroymai. Išmokymams \$25.00.

Inrankiai duodami.
 Tri-City Barber College,
 606 W. Madison St arba 19 State St. Chicago, Ill.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir MOKYKIA Vakarinė 3106 So. Halsted St. Chicago

Čia gali išmokti angliškai
 Reikalauk Aprašymo

Tel Yards 4658

The Bridgeport Electric Co.

Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai
 Turi 2 Štorus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra 1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektrines ir gazines lampas ir t. t.
 Kviečia Visus Atsilankyte.

ALFONSAS BARTKUS Savininkas

Tel. Drover 7168
 "REIKPITES
 PRIE LIETUVIŲ GENERALISKO KONTRAKTORIAUS
 Steponas Markunas
 Budavoju murinius ir medinius namus. Taisao senus, šlapus "konkritu" fundamentus ir saldvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavima. Dabar laikas pamlyti, jei kas nori budavoti, palmti gera kontraktorių.
 2459 W. 46th PLACE. CHICAGO, ILL.

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS

Persikelė gyventi naujan butan
 3323 SO HALSTED STREET 3RD FLOOR
 Meldžiu dabar savo klientų visokiais teismo ir teisių reikalais kreiptis į mane pažymėtu žemiau laiku sekamais adresais

Iš ryto "Naujienu" Ofiso Dieną mieste Vakare namie
 1840 S. HALSTED ST. 127 N. DEARBORN ST. 3323 S. HALSTED ST.
 Telephone Canal 1606 Room 1122 Unity Bldg. Tel. Central 4411 Telephone Drover 1310

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužių. Galima įgyti už \$5.00 ir biskį brangiau, slutus ir žieminius plosčius, išėjusius li mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,
 1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI
 Vodeviliaus permaina: Pan, Ketva, ir Subatoj. Paprastom dienom pimas floras 10c, Balkonas 5c
 Subatos vakarai ir nedėlioms pirmas floras 15c. Balkonas 10c.
 Halsted ir 32-ra gatvė.

Buk ekspertas kirpimo ir Designer

Drabužių kirpimas ir "designing" yra malonus ir svarus darbas, apmokamas nuo \$25 iki \$100 į savaitę. Mes duodame ypatingas instrukcijas visose šio amato šakose.
 Turiu 20 metų praktiško patyrimo. Dabar yra laikas pradėti mokintis. Duodam instrukcijas dienomis ir vakarais.
 Master Designing School
 JOS. F. KASNICKA, viršininkas
 Priešais City Hall
 Suite 208, 118 N. La Salle St., Chicago

NUO BLOGO MATYMO

Blogi galvos skausmai, Blogas skaitymas, Blogas siuvimas, Bus sulaukyti per gerai pritaikytus akinus gero specialisto, kuris turi kelis metus patyrimo, už žemas kainas.
 S. GINSBURG
 2038 S. Halsted St., netoli 21-os gatv.

ISSIMOKYK BARBERYSTĖS AMATO.

Svarus ir lengvas darbas laukia jus. Tiktai reikalaujama geros praktikos. Jūs galite užsidirbti pinigų ir tuo pat metu mokiti amato. Vedėjas, A. Witkowski,
 1253 Madison St.
 Weeden's Barber School, 1253 Madison st.

Extra Naujiena Extra!

Pardavimai tavory prasidės Gruodžio 30 d. iki Sausio 15 d. su numazinta kaina ant diemantų, laikrodžių su Elgin'o viduriais. 14k žiedai ir įvairios rūšies jubiliurių. Visi tvorai gvarantuoti. Nepraleisk šio didelio išpardavimo. Ateik ir pažūrėk pats.
 S. GINSBURG,
 2038 So. Halsted str. arti 21 gatv.

M

USU metodų šimoksimse jus angli kalbą labai trumpame laike, jus name arba klasose dienomis bei vakarais. Atsiskaitite, benei marian School of Languages
 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

mano oponentas nesistengė su- prasti mano minčių, bet tuoj apšaukė mane "puspročiu."

Suprantama, aš nenorėjau ir nenoriu, kad p.p. Hertmanowicz- ius ir Juska atisakytų nuo savo svajonės apie kapitalistų mielaširdystę.

Nereikia tečiaus manyti, kad vienas p. Juska yra tokiu nepa- kantriu žmogumi. Jų yra daug klerikalų ir tautininkių eilėse.

DE KALB. ILL.

T. M. D. 100 kp. nariai, šiuo pranešu, kad kuopos metinis susirinkimas įvyks 3 d. sausio, 9:30 val. iš ryto, Lietuvių Kooperatiškos B-vės svetainėje — 804 Market St., De Kalb, Ill.

Sekr. A. A. Savickas.

Chicagos žinios

BALIUS IR PESTYNES.

Subatoje, sausio 15 dieną šių metų "White Star" klubas pa- rengė maskinį balių M. Melda- žio svetainėje, 2244 W. 23rd pl.

Pusbačkis.

KUNIGO STATKAUS PAMOKSLAS.

Nedėlioje, sausio 16 d. Svento Kryžiaus parapijos (ant Town of Lake) kamendorius, kunigas Statkus, 9 valandą įsryto, pradėdamas pamokslą paėmė kokio tai šventojo (vardo negalėjau nugarsti) sekamus žodžius: "Atmeskite melą, o sa- kykite teisybę."

Gaila, kad kunigas Statkus nepažįsta savo tikėjimo. O gal jis ir pažįsta, tik nesielgia, kaip

likėjimas liepia. Mums jis sa- ko: "Jeigu kas tave muš per vieną veidą, atkreipk jam ir ki- tą, o jeigu kas meta į tave ak- meniu, taj tu mesk į jį duona".

Da vieną ženklą mums tikė- jimas rodo. Yra pasakyta: "Iš- mėšk rąstą iš savo akies, tasyk jieskok krislo savo brolio aky- je." Kunigas Statkus betgi ne- prisipažįsta, kad jisai pats pra- silenkiąs su teisybe, o kitus tie- siai vadina melagiais, ir ne tik pavienes ypatais, bet čielas draugijas.

Po pamokslui kunigas prane- sė, kad vyčių 13 kuopa atida- rantį vakarinę mokyklą ang- lų kalbos parapijinėje mokyk- loje. Jis ragino visus rašyties- jon. Tai, žinoma, ne blogai. Tečiaus labiau patartina para- pijonims lankyti viešąją mo- kyklą, kuri randasi skersai gat- vės. Ten daugiau išmokinama ir prie to mokslas nieko neka- štuoja. Gi vyčiai nieko gero ne- gali išmokinti angliškai, ba jie patį mažai moka.

ROSELAND, ILL.

16 d. sausio Roselando vy- čiai turėjo vakarą, kuris pavy- ko neblogai. Ypač jie atsižy- mėjo vienas lošėjų, kurį vyčių generolas net "žvaigždė" pava- dino.

AUKOS BR. VARGSUL.

15 d. sausio Lietuvių Sociali- stų Jaunūnėnės Lygos draug- iškame vakarėlyje paaukauta drg. B. Vargšui keletas centų. Aukavo: J. Niaura 50c; B. Juk- nevičia, B. Vizbaras, P. Kaze- liumas ir N. — po 25c; viso la- ko \$1.50.

J. Čeponis.

Aldermanas Buck turėjo į- nešti Miesto Tarybon savo su- manymą apie suradymą taip- pat vadinamo streiko biuro prie policijos departamento. Tasai jojo sumanymas, matyt, labai baugina Associated Employers of Illinois ir kitas panašias darbdavių organ- izacijas, kurios yra priešingos visokiaropam darbininkų judė- jimui, jų unijoms, kuopoms ir t.t. Liudininku jų baimės gali būti tai, kad kalbaman posėdin- buvo atsilankęs net asociaci- jos advokatas Dudley, kuris vi- sokiais budais Stengėsi nurodi- nėti nereikalingumą Buck'o proponuojamo biuro.

Chicagoje jaučiama stoka gėlių. Priežastis to sakoma, šaltame ore, ir pakilusiam žmonių mirtingume bei sirgi- me.

Kilus gairiui Chicago Beach viešbučio kelnorėje, 365 to vic- šbučio svečių, -susidėjusių di- džiniuose jis turtolių, atsidurė šaltyje veik vien apatinuose rubuose ant gatvės.

Bežarbis Wm. C. McFarlan, gyvenęs 8 W. Erie, nusižudė su- žudėdamas.

1915 metais Chicagoje buvo 34,730 mirties atsitikimų. O

1914 metais jų buvo 33,932. Bet jeigu iš 1915 metų skaitliaus atimti 812 žmonių patikusių mirčių ant Eastlando visai neti- kėtai, tai, priėmus da domon- pasididindimą miesto gyventojų skaitlaus, mirusiųjų 1915 m. skaitlinė bus sekama: 13.85 nuo kiekvieno tukstančio gy- ventojų, kuomet 1914 metais kiekvienam tukstančiui gyven- tojų mirėjų išpuolė 14.18.

Sulyginus tų dviejų metų mirtingumo skaitlinės pagal mirusiųjų amžių pasirodo, kad mirusiųjų jaunesnių kaip 10 metų skaitlius 1915 m. sumažė- jo, negu 1914 m., o senesnių kaip to amžiaus — padidėjo.

Mrs. Julija McLellan, 4202 S. Western ave., eidama gatve parpuolė negyva. Sušalo.

John Kihlman, 73 metų, 3748 Eddy str. puldamas ant slidaus salygatvio užsimušė.

Pavieto Taryba pažadėjo ap- rupinti South Chicago špitolę greitosios pagalbos, kurios in- taisymas kaštuos į 100,000 do- lerių.

John Krueger, 66 metų, 1715 Fremont ave. nusišovė. Nuol- tal sirguliuavo.

Mrs. Mary Backer ir jos sa- liuno bartenderis moralybės teisme nubausti — ji 200 do- lerių jis 100 dolerių. Mrs. M. Backer buvo paskelbus, kad jai reikalinga yra moteriškė prie- namų. Policijos kapitoniui Meager tasai paskelbimas pasi- rodė nužiurėtinas. Ir istikru- jų taip buta. Pasėkmėje gi to nužiurėjimo — bausmė \$300.

A. H. White, 45 metų, Stē- vens Point, Wis. sušalo. Jo ku- nas rasta ant tuščio loto prie 839 So. State str.

MELROSE PARK, ILL.

Pėtnyčioje, sausio 21 d. įvyks Sąjungos dr-jų susirinkimas Frank ir James svet apie 8 val. vakare. Visi delegatai malonė- akite būti paskirtu laiku, nes y- ra reikalinga padaryti atskaita nuo vakaro ir parupinti kny- gų. Nauji dr-jų delegatai taip- gi nepamirškite atsilankyti.

Sekr., A. Zalatoris.

MELROSE PARK, ILL.

Seredoje, sausio-Jan. 19 į- vyks susirinkimas L. Darbinin- kų Literatūros Dr-jos 24-tos kuopos. Visi, kurie esate pri- sirašę prie kalbamos kuopos malonėkite butinai atsilan- kyti susirinkimui, nes yra ga- na svarbių dalykų aptarimui. Taipgi yra kviečiami ir nepri- klausantys, kurie žingeidauja viršminėta organizacija. Vie- ta susirinkimo — Frank ir Ja- mes svet. Pradžia 7:30 val vak.

A. Zalatoris.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Šutaisau receptus su didžiausia aty- da, nežiurint, ar tie receptai Lietu- vos ar Amerikos daktarų. Tai vie- natinė Lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių gaiti gaut kokios tik pasaulj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiskus, o aš prisijisiu per expresa.

K. Sidlauskas Aptiekorius ir savininkas 226 Broadway, kampas C. Street SOUTH BOSTON, MASS.

Dr. C. Z. Vezelis LIETUVYS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliomis pagal sutarimą. 4712 So. Ashland Ave. arti 47-tos gatvės.

Dr. J. JONIKAITIS MEDIKAS IR CHIRURGAS

3337 So. Morgan St., Chicago. KERTĖ 33-čio Pl. ir Morgan St.

Dr. A. L. YUŠKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1749 S. Halsted St., Chicago Kampas 18-tos gatvės

Taupykite Daktarų Sąskaitas

Vartokite Dr. Lemke's augmenų arba- tą. Su viena skrynute šio brangaus vaisto jysų namuose, jys galit greit prašalinti daug skaudėjimų kune, be jokio daktaro. Moksliskai prirengta nuo tvirčiausių medikališkų šaknų, augmenų ir taip to- liau. Ir joje tiktai tyri augmenai randasi. Jokių kenksmingų miksturų. Dirba greitai visokiose velkaluose užkietėjimo vidurių, geltligės, dispepsijos, surugimas, galvos skaudėjimas ir svajimas.

PRIGELBSTI. Kosėjimui, šalėtui, slogai. Dirba stebuk- lingai prieš skrupulą, pulius, spuogus, ir taip toliaus. Žmonės su širdies liga, ink- stų ir žarnų igomis, vandenine liga, reu- matizmas ir taip toliaus, atranda greitai palengvinimą po vartojimui kokį tuziną arba daugiau, šių gerų vaistų. STEBUKLINGI ISGYDYMAI. Tapo padaryti su šiais paprastais, tvir- tais ir gerais vaistais. Kiekvienas turi savo namuose užlaikyti Dr. Lemke's la- xatyvišką augmenų arba- tą. Orderiuok vieną dėžę šiandien. Ji yra parduodama kiekvienoje aptiekoje: Kaina 25 ir 50c. Žiurėk, kad gautum tikrą arba- tą DR. H. C. LEMKE MEDICINE CO. 1538 Elburn Ave., Chicago, Ill.

AKUSERKA Mrs. A. M. KAITIS Duodu patarimus moterims ir merginoms dykal, įvairiose mote- riškose ligose, ir patariu kožnai mokytes Akuserystės. Ateikite, o vis- ką datsirsite. 1703 N. HOYNE AVE., Chicago, Ill. Priveža Milwaukee Ave karal.

Tiek laimes kiek Sveikatos

Nes ką gi reiškia žmogui brangiausi turtai stokuojant sveikatos. Todel ATSARGUMAS susirgė ir nusilpnėję vyrai, arba paliesti užkrečiamų ligų, ATSARGUMAS Moters paliestos įvairių moteriškų ligų. Laikas jau nustoti kentėti bereikalingai. — Reikale kreipkitės į mus ir ištikrųjų niekuomet nesigailėsite. Musų specialistikumas yra gydymas chroniškų arba užsienėjusių ligų, kaip vyrų taip ir moterų nepaprastai greitomis pasekmėmis. Gydymui ligonių vartojame naujusius medikališkus prietaisus, kokius tik galėjo išrasti gydyto- jai ir užtaigi visi mus remia ir širdingai kiekvienam rekomenduoja. Nenorim patįs girtis, bet kviečiame Jus, ateikite ir persitikrinkite. Musų klinika intaisyta europėjiskiu būdu ir galime užtikrinti, kad viena iš geriausių Chicagoje, ir apielinkėje, o geriausiu darodymu yra, kad atkeliauja iš kity miestų reikalaujami patarimo ir pagalbos. — Neabejokite, bet ateikite, tuojaus, kuomet dar laikas, o atsargumas tai brangiausias turas Sveikata. Valandos: Nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis ir šventadieniais nuo 9 iki 12.

Associated Doctors 1553 W. 47 St., Kampas 47-tos ir Ashland Ave. Inėjimas iš 47 gat., antros lubos. Chicago, Ill.

Žirgvaikio Paskoli- nimo ir Budavojimo Draugija

Nauja 23rd Serija Seredoj, Sausio (Jan.) 19 d. 1916. Susirinkimai at- sibuna kiekvieną seredos vakarą L. Azuko svetainėje, 3301 Auburn ave. Kviečiame kiekvieną lietuvį ir lie- tuvaitį atsilankyti.

Skolina Pinigus

Skolina pinigus ant antro morgicio ant jysų nuosavybės. Kokią nors su- mą nuo \$100 ir augščiau išmokėsite mažu mėnesiniu mokesčiu. Mokė- site tik mažiausią nuosimtį Chicagoj. Julius L. Marks 79 W. Monroe gatvė, kampas Clark gat., kambarys 603. Telephone Ran- dolph 4200.

M. SAHUD M. D.

Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas. Gydo visokias vidurių ligas ir kitas užs- nėjusias ligas. OFISAS: 1579 Milwaukee Ave. kampa North Ave. Kambarys 206. Valandos: 8:30 iki 10 išryto; 1:30 iki 1 ir 7:30 iki 9 vakare.

Dr. M. J. Badzmirowski

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS Gyvenimas ir Ofisas: 2822 Archer Ave. Valandos: iki 9:30 išryto. 12:30-2:30 p- pietų; 6:30-8 vakare.

Dr. W. Yuskiewicz

Lietuviškas akių gydytojas Kas turi skaudancias akis arba silpnas, ar galvos skaudėjimą, atsilankykit pas mane DR. W. YUSZKIEWICZ 1024 Milwaukee Ave. Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 popiet.

Dr. G. M. Glaser

Praktikuoja 25 metai. Gyvenimas ir Ofisas: 8149 S. Morgan St., kerte 32, Chicago. Specialistas ant Moteriškų, Vyriskų ir Valkiškų Taipgi Chroniškų Ligos Ofiso valandos: iki 9 ryto, nuo 12 ik 2 po pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakare. Nedėliomis vakarais ofisas uždarytas. Telephone Yards 687

DR. J. KASZYNSKI

Residencija, 4552 So. Ashland Ave. Telephone Yards 1106 Ofiso valand.: nuo 8 iki 10 išryto, nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 vakare.

Daktaras HERZMAN

IS RUSIJOS Gerai lietuviams zinomas per 20 metų kaip patyręs gydytojas, chir- rurgas ir akuseris. Gydo aštrias ir chroniskas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujaus- ias metodus X-ray ir kitokius elek- tros prietaisus. Ofisas ir laboratorija, 1025 W. 18th St., netoli Fisk St. Valandos: Nuo 10-12 pietų; 6-8 vakarais. Telephone Canal 3110 Gyvenimas: 3412 S. Halsted St. Valandos: 8-9 ryte; 4-5 po pietų.

AKUSERKA Mrs. A. Vidikas Baigusi Akuserijos Kolegiją; ligai praktika- vusi Pensylvanijos Hospitalėse ir Philadel- phioj. Pasekmingai patarnauju prie gim- dymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose moterks ir merginoms. Kalbu lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai. 1838 S. HALSTED ST., CHICAGO. (Šalia "Naujių" Redakcijos)

DAKTARAS Specialistas iš WISSIG, seno krajaus Gydo visas ligas vyrų ir moterų Nežiurint kaip užsienėjusios ir neišgydomos yra. Specialiskai gydo ligas plivo, plaučių, inkstų ir puslės, užnuodijimą kraujo, odos ligas, žaidas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nuga- roje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti nega- lėjo jus išgydyti, ateikite čia ir persitikrinkite, ką jis gal jums padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonių. Patarimas dy- kai. Ofiso valandos nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. 1900 BLUE ISLAND AVE., kampas 19-tos gat., viršui Bankos. Tel. Canal 3263.

Įsteigta 1872 DUODAM KREDITA METINIS PRATUŠTINIMO ISPARDAVIMAS Kainos sumažintos nuo 25 iki 40 procentų! Gausi jysų pinigų vertė—pirk dabar.

Ši masyviško gryno ažuolo spin- ta didelė ir ruiminga, virus 45x24 colių. Veidrodis 36x14 colių. Paprastai \$26.00 — numažinta iki \$17.45. Išparavimui rakandų, kau- rų ir pečių, žiurėk musų didesle iš- kaisas ir musų langus ant kampo Halsted ir Maxwell gatvių. HENRY WOLF 1325-27-29-31 So. Halsted St. kampas Maxwell St. Tel. Canal 1099 Chicago.

Dr. A.R. Blumenthal SPECIALISTAS

Akis išegzaminuolam DYKAL Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakara. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena. 4649 S. Ashland Ave. Kampas 47 street

Dr. Ramser AKIŲ SPECIALISTAS

Prirenka visiems tinkamus akinius, egz- aminuoja ir patarimus duoda dykal. 286-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave. 2-ros lubos. VALANDOS: Nuo 9 išryto iki vakarui. Nedėliomis nuo 9 išryto iki 2 pop ietų. Tel. Haymarket 2484.

DR. DROZDOWITZ GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Gydo ligas inkstų, puslės, plaučių, veneriskas ir odia. Ofisas: 804 Milwaukee Ave. 5:30-7 8 1/2 vak. Nedėliomis 11-12 d Ofisas: 1658 W. 12 st., kampa Paulius 8-10 ryte, 12-2 po piet. 8-9 vakare Telephone West 1078

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas. Specialistas Moteriškų, Vyriskų, vaikų ir visų chroniškų ligų. Valandos: 10-12 ryte, 2-4 po piet ir 6-8 vakare. Nedėliomis 10-1 po pietų. 3358 So. Halsted St., arti 34 St. CHICAGO

Dr. M. Stupnicki

8109 S. Morgan St., Chicago, Ill. Valandos: Nuo 8 iki 11 išryto; nuo 5 iki 8 vak.

AKUSERKA Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akuserijos Kolegiją; ligai praktika- vusi Pensylvanijos Hospitalėse ir Philadel- phioj. Pasekmingai patarnauju prie gim- dymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose moterks ir merginoms. Kalbu lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai. 1838 S. HALSTED ST., CHICAGO. (Šalia "Naujių" Redakcijos)